

COA Centraal Orgaan opvang asielzoekers

Grenzen

Jaarverslag 2015

In de schijnwerpers

Meer dan ooit stonden in 2015 alle schijnwerpers gericht op de vluchtelingenstroom en daarmee ook op ons werk. Er is dan ook allang niet meer sprake van alleen een 'hoge instroom', maar tevens van een Europese crisis, die ook in Nederland zijn uitwerking kent.

Het Centraal Orgaan opvang asielzoekers, het COA, is de organisatie die de vluchtelingen een dak boven het hoofd biedt. We doen dat op een sobere, maar humane manier en we zorgen tijdens het verblijf voor de opvang en begeleiding in een veilige en leefbare omgeving. Iedereen die het COA in meer of mindere mate kent, weet dat wij hier al jaren voor staan, het is dan ook onze opdracht.

Hoe wij, ondanks de hoge instroom, hoger dan ooit in de recente Nederlandse geschiedenis, toch iedereen een dak boven het hoofd hebben kunnen bieden leest u in dit jaarverslag. Ook vertellen we u hoe we dit tevens hebben kunnen waarmaken dankzij de onmisbare samenwerking met- en inspanningen van gemeenten.

momenten, zoals onze voorzitter van het bestuur Gerard Bakker in zijn voorwoord ook schrijft. De pieken van instroom, het verdrongen Syrische jongetje Aylan Kurdi op een Turks strand, het Bestuursakkoord en de crisisnoodopvang door de gemeenten zijn enkele van de meest essentiële momenten. Evenzogoed als de protesten tegen de komst van azc's enerzijds en als het grote aanbod van vrijwilligers anderzijds.

Wij bereikten in het najaar bijna onze grens van het (on-) mogelijke toen er binnen een week meer dan 4.000 vluchtelingen in onze opvang aankwamen. Vergelijkbare pieken hielden een aantal weken aan. De grote vluchtelingenstroom is een trieste weergave van wat er in de wereld gaande is.

De Afghaanse zusjes Yalda (5, links) en Raheleh Kazemi (10) verblijven sinds november 2015 samen met hun moeder op de aanvullende opvanglocatie (avo) van het COA in Bergen aan Zee. Vijftig meter lopen van de avo en Yalda en Raheleh kunnen spelen op het strand. Gewoon kind zijn. Het heerlijke strand als speelplaats en niet als levensgevaarlijke en bijna onoverbrugbare grens.

We geven u in dit jaarverslag een beeld van de wijze waarop we onze organisatie op verschillende fronten hebben opgeschaald, bijvoorbeeld als het gaat om (het vinden van) nieuwe medewerkers of om het zorgaanbod aan onze bewoners.

Ons jaar in vogelvlucht is er een van enkele markeer-

U treft in dit jaarverslag ook een overzicht van bijzonderheden per maand aan. De highlights die we er noemen zijn slechts een tipje van de sluier die we u met dit overzicht kunnen bieden. Naar ons idee leest u ook binnen deze maandoorzichten terug hoe we in toenemende mate tegen onze grenzen opliepen, maar ook hoe ondanks de hoge instroom de opvang, begeleiding en alle bijbehorende activiteiten gewoon doorgingen. Het was soms spannend, die grens. Maar ons werk blijft een geweldig mooie taak, die de COA-medewerkers met een enorme betrokkenheid en bevlogenheid steeds weer waarmaken. Hoe, dat leest u in dit verslag.

Inhoud

JAAROVERZICHT

Ons jaar van maand tot maand >

PLEK

‘Alles hangt met alles samen’ >
Vrijwilliger in de Welkom Winkel >
‘Ik wilde een ander geluid laten horen’ >

SAMENWERKING

‘Instroom beheersen door uitstroom te verbeteren’ >
Samenwerking met zorg heeft proef
glansrijk doorstaan >
2015 omslagjaar internationale aanpak >

ACTIVERING

Best Practice Award 2015 voor schoonmaakproject >

PROFESSIONALITEIT

‘We willen mensen groot maken’ >

GEMEENTEN

Burgemeester Lucas Bolsius van Amersfoort >
‘Samenwerking als een warm bad’ >
Crisisnoodopvang vluchtelingen in Reeuwijk >

UITDAGINGEN

‘Wij zien en horen vooral veel dankbaarheid’ >
Brede aanpak >
Azc weg ermee >
‘Personeel leverde enorme prestaties’ >

OP DE VLUCHT

“Grootste school ter wereld is het leven zelf” >

CIJFERS

Het jaar in cijfers en grafieken >

Voorwoord Gerard Bakker

Grenzen

Vanuit welk perspectief u het ook bekijkt, de titel ‘grenzen’ van dit jaarverslag 2015 van het COA dekt naar mijn idee de lading. Allereerst in een breder perspectief, van het maatschappelijk draagvlak, de politiek, de vreemdelingenketen en uiteraard de vluchteling zelf. Steeds is er heel veel relevantie met dat woord: ‘grenzen’.

Ik wil graag beginnen met de vluchteling. Er komt een moment dat de grens is bereikt en het besluit wordt genomen om te vluchten. Hoe lastig het in de dagen, weken en maanden erna ook zal zijn, mogelijk is die beslissing wel de allerlastigste, want sta er maar aan, het besluit om alles wat je dierbaar en vertrouwd is voor een onzekere toekomst achter te laten. In de vlucht naar een ander veiliger bestaan loopt de vluchteling letterlijk en figuurlijk tegen grenzen aan. Die van Europa en binnen Europa zelf. Maar ook tegen de grenzen van het kunnen, of van de veiligheid.

Voor de politiek, lokaal, landelijk en Europees, zijn ‘grenzen’ in allerlei contexten eveneens steeds onderwerp van gesprek. Aantallen asielzoekers en wel of niet de grenzen dicht zijn, de twee voorbeelden die het nieuws binnen en buiten Nederland domineren.

Op verschillende manieren komt het onderwerp ‘grenzen’ ook aan bod in onze samenleving. Gemeenten die kijken naar de

maximale mogelijkheden om opvang te bieden of vergunninghouders te huisvesten. Inwoners die hun eisen stellen aan de grootte van het azc dat er komt en aan hun gevoel van onveiligheid of leefbaarheid in de wijk.

In het verslagjaar 2015 is ook de vreemdelingenketen, samen met andere partners, tegen grenzen van het mogelijke aangelopen. Grote aantallen nieuwe vluchtelingen, nieuwe opvanglocaties, screening, opvang en uitplaatsingen, naar gemeenten of naar landen van herkomst. Medewerkers liepen tegen het maximale van hun kunnen aan.

De afgelopen maanden is onze samenwerking met gemeenten op alle terreinen sterk geïntensiveerd. We trekken nauw met elkaar op in de zoektocht naar reguliere azc's of naar COA-noodopvang. We staan samen de inwoners van een gemeenten

Gerard Bakker spreekt in Nijmegen inwoners toe over de komst van een azc in Heumensoord

te woord tijdens informatieavonden en we hebben elkaar nodig met het huisvesten van de vergunninghouders. En waar we echt tegen de grens aan liepen waren het de gemeenten die ons hielpen met de kortdurende crisisnoodopvang.

En tot slot de grenzen van COA zelf, onderdeel van die vreemdelingenketen en vaak ‘het gezicht’ daarvan. Zeker bij inwoners die met een nieuw of groter azc geconfronteerd worden of bij de media, die berichten over de hoge instroom van vluchtelingen en de veiligheid en leefbaarheid rondom azc's. Ook onze medewerkers liepen afgelopen jaar tegen grote uitdagingen aan, met instroomrecords tot boven de 4.000 in een week. Maar een grens zijn we niet overgegaan: niemand sliep buiten. We hebben iedereen opvang kunnen bieden. In gezamenlijke verantwoordelijkheid was dit voor ons een jaar met grote uitdagingen dat ons als bestuur verder heeft gesterkt.

2015 is een jaar van markeermomenten, ook van 'escaleren en opschalen'. In de eerste maanden stagneerde de hoge instroom en zo rond april hadden we zelfs een buffer van ongeveer 8.000 lege plekken. Maar alle indicaties wezen er op dat de instroom weer snel in hoge mate zou toenemen. En dat gebeurde ook, vanaf het begin van de zomer, met als volgend markeermoment de piekmaanden september en oktober.

Een dieptepunt als markeermoment is het verdrongen jongetje Aylan Kurdi uit Syrië op een Turks strand (2 september 2015). Bizar genoeg leverde dit afschuwelijke beeld ook een periode meer draagvlak op voor de opvang van vluchtelingen. Dat draagvlak, zo leek het althans in de beeldvorming, nam gaandeweg ook weer af. Intussen nam het aantal aanmeldingen van vrijwilligers en van het aanbod van kleding en speelgoed zo toe dat de grens om dit aanbod aan te kunnen leek te zijn bereikt.

In het najaar waren er verschillende vergelijkbare markeermomenten, namelijk naast de eerder genoemde piekmaanden van hoge instroom ook de onrustig verlopende informatieavonden. Daar gingen mensen over de grenzen van fatsoen heen. En dat is jammer, want het vertroebelde dat waar het echt om gaat, om de ruimte te bieden aan mensen die op een normale manier hun zorgen en kritische vragen of angsten kenbaar willen maken.

Het laatste markeermoment is het Bestuursakkoord 'Verhoogde Asielinstroom' van 27 november 2015. In dit akkoord tussen Rijk, VNG en provincies staan onder meer afspraken over opvang ook door provincies en Veiligheidsregio's. Tevens is er veel aandacht in dit akkoord voor het huisvesten van Vergunninghouders. Uit het akkoord zijn de landelijke- en regionale regietafels voortgekomen, waar ondermeer commissarissen van de Koning,

burgemeesters en COA vertegenwoordigd zijn. Met het Bestuursakkoord is de aanpak van de hoge instroom bestuurlijk en maatschappelijk verbreed. Het is een goede en noodzakelijke basis om de uitdagingen van 2016 aan te kunnen. Dit akkoord is een eerste resultaat en met elkaar moeten we ervoor zorgen dat het gaat werken. Dat vraagt een grote inzet van de hele vreemdelingenketen en het maatschappelijke middenveld.

Misschien had 'Grensverleggend' als titel voor dit jaarverslag ook de lading gedekt. Want dat is wat er in alle voornoemde voorbeelden vaak is gebeurd. Van het werk dat door het COA en samenwerkingspartners is verzet tot de samenwerking binnen en buiten de keten.

U leest in dit jaarverslag over een bijzonder jaar, een jaar dat waarschijnlijk wel de geschiedenisboekjes in zal gaan. Ook voor het COA een ongekend jaar. Hoe we soms tegen onze grenzen aanliepen, maar hoe we uiteindelijk grensverleggend bezig zijn, dat vertellen we in dit verslag.

Veel leesplezier, mede namens leden van het bestuur Janet Helder en Peter Siebers,

Gerard Bakker
Voorzitter van het bestuur COA

Gerard Bakker tijdens een
werkbezoek aan het azc in
Katwijk

Maand

Januari

Volgende maand

Zes hervestigde vluchtelingen wisselen begin januari hun ervaringen uit in hun rol van mentor voor nieuwe hervestigers. Deze mentorpilot maakt onderdeel uit van het EVF-project Monitor **hervestigde vluchtelingen**, waarin ook wordt

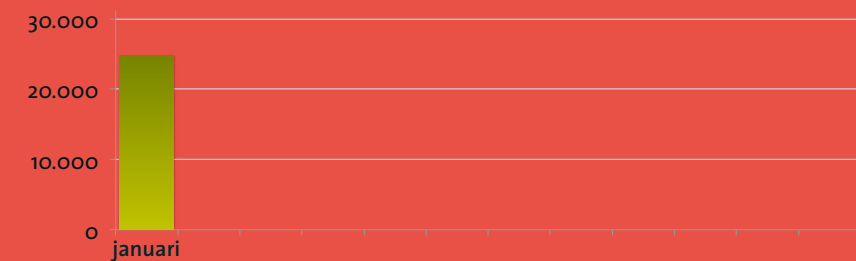
onderzocht hoe het hervestigde vluchtelingen de afgelopen tien jaar is vergaan. De hervestigde vluchtelingen die in Nederland succesvol participeren, worden in de pilot ingezet als mentor bij nieuw gearriveerde vluchtelingen met dezelfde nationaliteit. De huidige mentoren hebben de Eritrese, Syrische, Irakese, Srilankaanse en Congolese nationaliteit.

In Oisterwijk volgen 21 januari 23 **alleenstaande minderjarige vreemdelingen** (amv) een succesvolle Rugbyclinic bij RFC Oisterwijk Oysters. Bibberend van de kou krijgen de deelnemers van de hoofdtrainer van de club eerst een toespraak over respect en samenwerking. Na instructies over onder andere balbehandeling en tackelen spelen de amv een potje rugby. Mooie samenwerking tussen de COA-locatie en Oisterwijk!

Bewoners van het azc in Overloon spelen twee voetbalwedstrijden in januari, tegen voetbalclub de Volharding en SV Leunen. Met onder andere een West-Afrikaanse spits, een Koerdische vleugelspeler en een Syrische keeper een internationaal gezelschap! Na de 1-7 voor het COA-team tegen SV Leunen drinken de twee teams gezamenlijk na afloop een drankje.

Met een **opkomst van ongeveer 750 bezoekers** mag azc Eindhoven 31 januari spreken van een zeer geslaagde open dag. Personeel van het azc geeft samen met bewoners rondleidingen op het terrein. Er zijn rondleidingen en bewoners vertellen over het dagelijkse leven op het centrum en verzorgen de livemuziek en de hapjes.

De teams van Overloon en SV Leunen

Het jaar 2015 begint qua instroom in een relatieve rust. De instroom is in verhouding tot vorige jaren voor de maand januari een stuk hoger dan normaal, maar de piek van het najaar van 2014 is afgevlakt.

‘Alles hangt met alles samen’

De ongekend hoge instroom van vluchtelingen legde in 2015 een forse druk op de capaciteit: met een gemiddelde van 1.200 nieuwe mensen in de opvang per week waren 10.000 extra opvangplekken nodig. De creativiteit en oplossingsgerichtheid van medewerkers en partners maakten veel mogelijk. Maar wanneer je voor elke bewoner een plek wilt realiseren op veilige en leefbare locaties, dan zitten er grenzen aan de opvang.

Senior Plaatsingsmedewerker Henriette Kip werkt op het Aanmeldcentrum Ter Apel: “In 2014 hadden we een piek in het voorjaar, waarna de instroom weer zakte. In 2015 vroegen we ons in diezelfde periode af of het weer zo zou gaan. Die piek begon twee weken later. Alleen kwam het dal niet. De drukte was zo groot dat er letterlijk dag en nacht werd doorgewerkt. Ons team is sinds juni enorm uitgebreid. De nieuwe mensen zijn heel erg gemotiveerd. We zijn als team ver gekomen. En we zijn nu voorbereid voor een volgende hoge instroom. Maar de hectiek blijft.”

Unitmanager Plaatsing Jos Geerts: “Nieuwe medewerkers moesten de processen leren van inplaatsing, doorplaatsing en

verplaatsing. Er is veel geïnvesteerd in learning on the job door zittende medewerkers. Iedereen heeft zich voor meer dan 100% ingezet.”

Puzzel

Geerts: “De hamvraag is steeds: hoe krijg je de juiste mensen op de juiste plaats op het juiste moment. Dat blijft een enorme puzzel. Elke dag gingen – en gaan nog steeds – nieuwe locaties open en worden tijdelijke locaties gesloten. Je kunt bovendien niet iedereen op elke lege plek plaatsen. Dat hangt samen met de fase van de asielprocedure, van noodopvang tot een azc en alles daartussen. Je bent ook afhankelijk van de ‘samenstelling’

van de instroom. Voor zieken, zwangeren en alleenreizende jongeren bijvoorbeeld zijn aparte andere trajecten. En we moeten zorgen dat er voldoende procesbare asielzoekers worden aangeboden aan de IND. Alles hangt met alles samen.”

Extra woonruimte

Ook het hoge aantal (tijdelijke) vergunninghouders dat wacht op woonruimte in een gemeente, zorgde ervoor dat de doorstroom stagneerde. Geerts: “Gemeenten werken hard aan het creëren van extra woonruimte, maar ook daar zijn grenzen aan wat kan. Net als aan het opzetten van nieuwe opvanglocaties moet daarvoor eerst bestuurlijk draagvlak zijn.” ■

[Lees meer over](#)

Jos Geerts (staand, rechts) vertelt COA-managers over de uitdagingen voor de unit Plaatsing.

Maand

Februari

Volgende maand

Op de premiere 1 februari van **'Het Vergeten Kind Filmfestival'** winnen kinderen van het azc in Emmen met hun film 'Erin of Eruit' de 'award voor Beste Film'. De afgelopen weken hebben kinderen uit tien opvangcentra (naast azc's bijvoorbeeld ook uit de Jeugdzorg) onder begeleiding van een filmcoach en bekende Nederlanders korte films gemaakt over een actueel onderwerp dat speelt in hun opvang.

Het Inkoop UitvoeringsCentrum (IUC) van de kleine keten (IND, COA en DT&V) is formeel op 2 februari 2015 gestart. De medewerkers zijn als één team terug te vinden in gebouw 'de Prins' in Rijswijk. Het IUC van de

vreemdelingenketen gaat ondermeer alle (Europese) aanbestedingen en het contract- en leveranciersmanagement uitvoeren.

Veiligheid en Justitie stemt 12 februari in met een garantstelling voor een lening aan het COA van 160 miljoen oplopend tot maximaal 230 miljoen euro. Het geld is bedoeld om **nieuwbouw en grote renovaties** op bestaande locaties te realiseren en nieuwe locaties te financieren. Een groot deel van de vastgoedportefeuille van het COA dateert van vijftien tot twintig jaar geleden. Na een periode van tien jaar krimp zijn veel

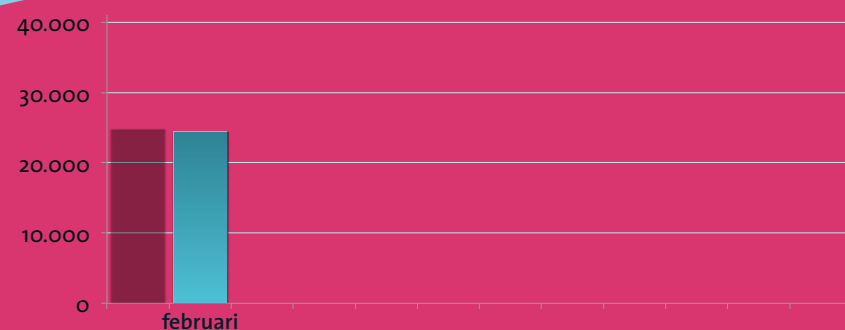
locaties dringend toe aan renovatie of nieuwbouw, zoals Gilze, Grave en Drachten.

Drie bestuursovereenkomsten met gemeenten in februari: In Azelo voor 375 bewoners, in Budel-Cranendonck een vernieuwde overeenkomst voor 1500 bewoners en in Zutphen voor de komst van een azc in 2016.

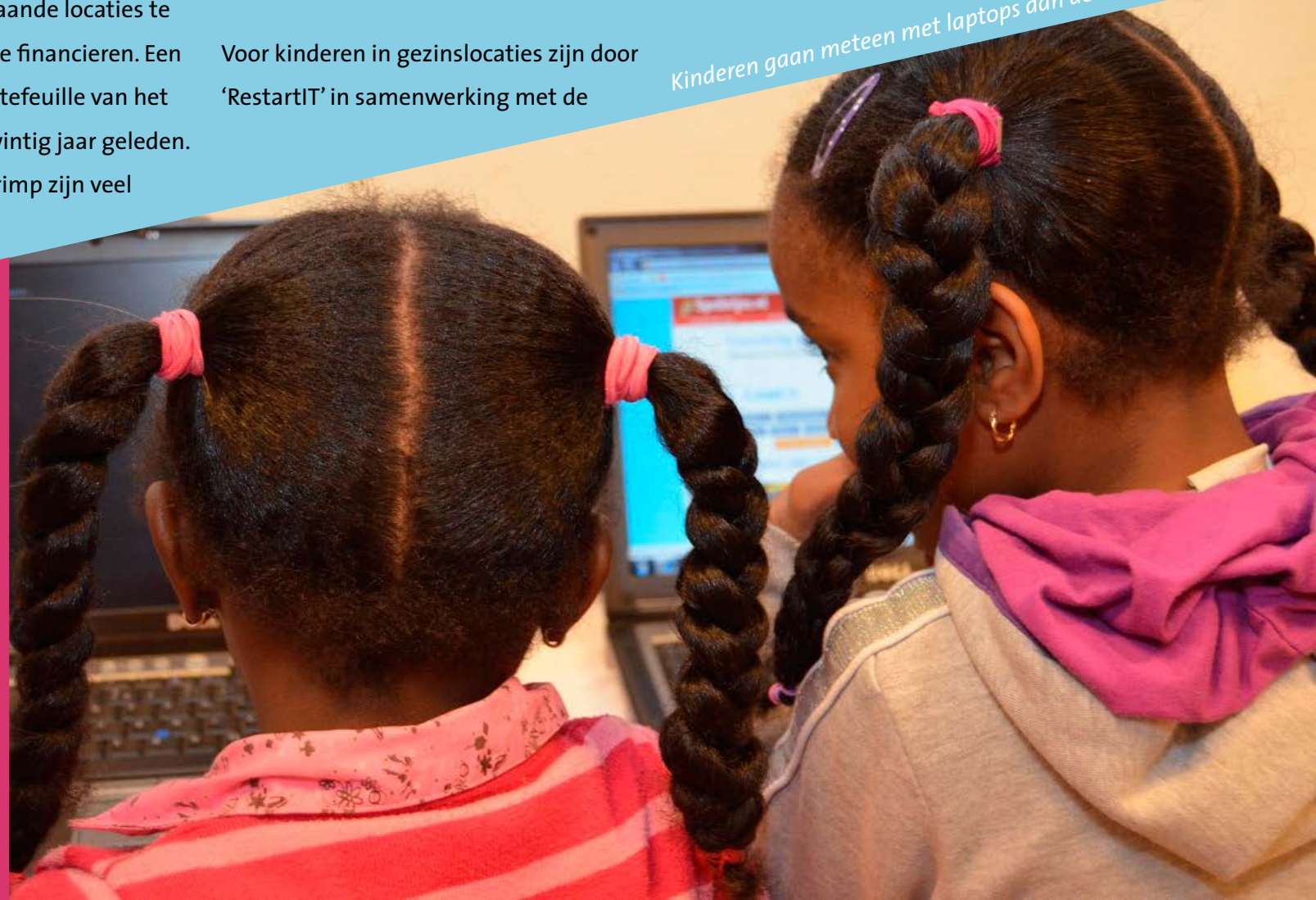
Voor kinderen in gezinslocaties zijn door 'RestartIT' in samenwerking met de

Stichting IT4Kids en de werkgroep Kind in azc van het COA **42 laptops ingezameld** en op de locaties afgeleverd. Een formeel moment is woensdag 24 februari in Amersfoort. Kinderen hebben met de laptops nog betere faciliteiten om hun huiswerk te doen, actief te zijn op sociale media en bij te blijven met IT-ontwikkelingen.

Kinderen gaan meteen met laptops aan de slag in Amersfoort

De instroom is hoog maar stabiel. Er ontstaat wat ruimte in de opvang. Ruim 14.000 vergunninghouders verblijven nog in de opvang.

Maart

Om op een meer informele manier **het gesprek tussen bewoners en omwonenden te stimuleren**

organiseert de vrijheidsbeperkende locatie (vbl) Ter Apel begin maart een kookactiviteit. Het koken staat ook in het teken van activering. Ook de RSG Ter Apelervenen (Rijks Scholen Gemeenschap) is bij deze activiteit betrokken. Zij vinden het initiatief een groot succes.

Medewerkers van het COA en de IND starten 8 maart in samenwerking met het UNHCR met **de hervestigingsmissie in Thailand**. Hervestiging biedt vluchtelingen een duurzaam en veilig alternatief voor vluchtelingenkampen. Nederland nodigt jaarlijks gemiddeld 500

vluchtelingen uit om naar Nederland te komen, waarvan in 2015 150 uit vluchtelingenkampen in Thailand en Kenia.

Bij de **open dag in het asielzoekers-centrum Breda** is het zaterdag 14 maart een drukte van belang. Ruim 800 bezoekers maken gebruik van de open dag en worden door een aantal van de in totaal 400 asielzoekers van veertig nationaliteiten ontvangen met muziek en hapjes.

Dertien burgemeesters en bestuurders van het COA maken 26 maart tijdens **het eerste 'Netwerkdiner'** nader kennis met de

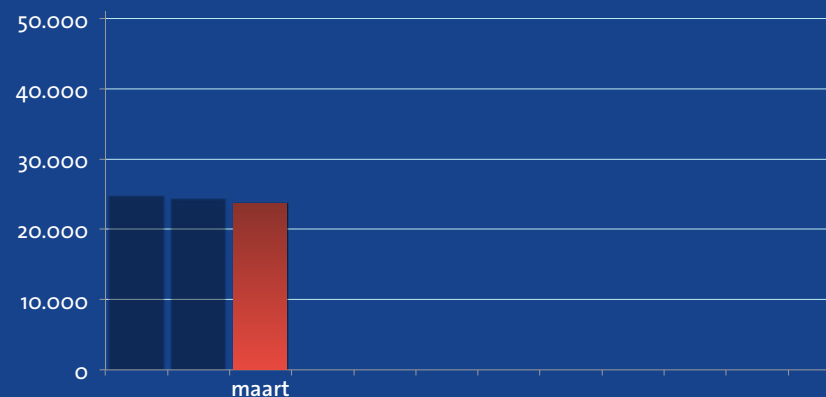
nieuwe staatssecretaris van Veiligheid en Justitie Klaas Dijkhoff. "Zonder u geen opvanglocaties", adresseert Dijkhoff de burgemeesters. "U hebt ervaring met het zorgen voor lokaal draagvlak voor asielopvang. En aan u de vraag hoe gemeenten met deze ervaring andere gemeenten kunnen helpen."

De aanvullende opvanglocatie (avo) in **Velp opent maandag 30 maart haar deuren**. Na ruim zes weken van verbouwing

is de voormalige zusterflat ingebruikgenomen voor 240 asielzoekers en maximaal twee jaar. De aanvullende opvanglocatie (avo) in Velp opent maandag 30 maart haar deuren. Na ruim zes weken van verbouwing is de voormalige zusterflat ingebruikgenomen voor 240 asielzoekers en maximaal twee jaar.

Het netwerkdiner

De instroom is lager dan de voorbije maanden. Het geeft tijd en ruimte om scenario's voor 2015 verder uit te werken en alle scenario's wijzen op een hoge instroom

Burgemeester Lucas Bolsius van Amersfoort:

‘Bij een vraagstuk als dit moet je buiten de lijntjes durven kleuren

Hij is waarschijnlijk de enige burgemeester in Nederland die zelf in een vluchtelingenkamp heeft gewerkt: in 1994 ging Lucas Bolsius voor Memisa drie maanden naar Afrika om een medische hulppost op te zetten in een kamp waar 250.000 vluchtelingen uit Rwanda verbleven. “Daar heb ik leren improviseren. Het organiseren van 2 x 72 uren opvang vereist veel minder”, zegt de burgemeester van Amersfoort, die daar dan ook op zijn eigen wijze mee omging.

“De eerste vluchtelingen die hier kwamen, hadden al twee of drie andere sporthallen achter de rug. Je zag de behoefte aan rust. Bij een crisis bepaalt de tijd van chaos hoe mensen het ervaren. Bovendien vind ik het belangrijk dat mensen goed in de samenleving landen. Daarom hebben we gezegd dat we direct na de 72-uursopvang bereid waren tot noodopvang voor zes tot acht weken. En dit naast de reguliere opvang in het azc dat hier in Amersfoort al twintig jaar is.

Een leegstaand schoolgebouw werd anti-kraak bewoond. Daarvan hebben we gezegd: “Daar gaan we vluchtelingen een aantal weken opvangen. De discussie over financiën en noodopvang besloot ik later te voeren. Er was eerst en vooral behoefte aan rust. Die hebben we gecreëerd. En met deze opvang hebben we ook ervoor gezorgd dat in andere gemeenten geen nieuwe 72-uurs opvang meer nodig was voor deze groep.”

Bij mensen thuis

“Heel belangrijk: je moet betrouwbaar en transparant zijn in je communicatie. De school ligt naast een woonwagenkampje. Ook met de bewoners daarvan hebben we goed gecommuniceerd. We hebben duidelijk gemaakt dat het ging om weken, niet om maanden dat mensen in de school zouden worden opgevangen. De omwonenden konden vooraf in de opvang kijken en vragen

stellen. In de snelheid loop je soms tegen dingen aan die beter kunnen. Die herstel je. Ik ben bij de mensen thuis geweest voorafgaand aan de eerste 72-uurs opvang. Een fietskoerier had niet alle brieven voor omwonenden op tijd bezorgd, dus ben ik het zelf gaan uitleggen. Je haalt niet alle kou uit de lucht, maar maakt zo wel de drempel lager.”

Bestuurlijke tafel

Bolsius benadrukt het belang van samenwerking met en tussen gemeenten én van denken in oplossingen in plaats van in problemen en protocollen. “Het COA zal in het begin niet altijd de warmte van bestuurlijk Nederland hebben ervaren. Maar als

er zo’n urgentie is, dan zeg ik: als het binnen het COA niet lukt om tijdig capaciteit te verwerven, leg het dan op de bestuurstafels neer, zoals de landelijke en regionale regietafels. Als gemeentebestuurders moeten we vooral een visie laten zien, zonder alles dicht te willen timmeren. Je kunt de werkelijkheid niet 100% in regels vastleggen. Schep een kader en laat het daarbinnen los. Zeg niet: het gaat om exact deze getallen, maar bepaal een boven- en ondergrens. Zo hebben we voor een

vluchteling waarvan de tanden getrokken moesten

worden heel snel een kunstgebit kunnen regelen. Dan is het handig om rechtstreekse lijnen met plaatselijke fondsen te hebben en niet verstrikt te raken in bureaucratische processen over zorgpassen. Soms moeten

mensen gewoon geholpen worden. Kleur buiten de lijnen als het nodig is om een probleem op te lossen.”

Toegewijd

Bolsius heeft grote waardering voor de toegewijde houding en hands-on mentaliteit bij medewerkers en vrijwilligers in Amersfoort. “Zo kwam een ambtenaar op haar vrije dag terug om zoekgeraakte telefoons terug te bezorgen bij de vluchtelingen. Je merkt ook dat er een band ontstaat. Er is al gevraagd of de ‘Amersfoortse vluchtelingen’ straks weer hier kunnen terugkomen als statushouders.” ■

[Lees meer over](#)

“Een fietskoerier had niet alle brieven voor omwonenden op tijd bezorgd, dus ben ik het zelf gaan uitleggen. Je haalt niet alle kou uit de lucht, maar maakt zo wel de drempel lager.”

Het college van de gemeente Aalten besluit 2 april om mee te werken aan het verzoek van het COA **om het azc in Barlo te heropenen**. Aan het eind van het verslagjaar (in december) komen de eerste 175 van 300 asielzoekers. Ook een bestuursovereenkomst 8 april met de gemeente Binnenmaas voor de **heropening van het azc in 's Gravendeel** voor maximaal 375 asielzoekers.

Op vier data in april krijgen nieuwe COA-medewerkers de **'Bewustwordings-**

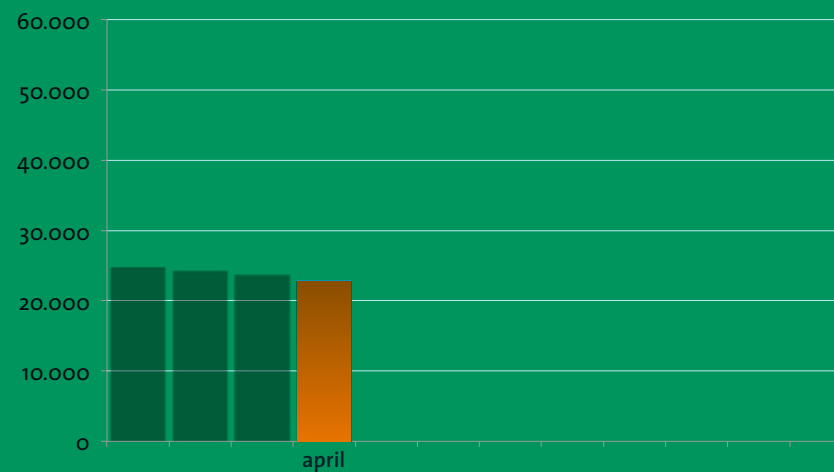
training Signaleren mensenhandel en mensensmokkel'. Samen met het Expertisecentrum voor Mensenhanden en Mensensmokkel (EMM), het Coördinatiecentrum Mensenhandel (CoMensha) en Jade Zorggroep worden medewerkers alert gemaakt op het herkennen van signalen. Voor de nieuwe contactpersonen (per locatie) is een verdiepingstraining van twee dagen, ook met inbreng van de IND en de Directie Migratie Beleid (DMB).

De entree van het azc in Veenhuizen ondergaat in april een complete metamorfose. De oorspronkelijke toegang is helemaal weggehaald. Locatiemanager Aaldrik Hooiveld is er blij mee: "Want dat was nog een echte gevangenis-entree met heel veel hekwerk en een sluis. Onze entree is nu veel mooier en bewoners- en publieksvriendelijker geworden!"

Het azc in Grave creëert **in het kader van activering** een vrouwenruimte. Vanaf de

opening in april kunnen de vrouwen er met elkaar kletsen en verschillende activiteiten ondernemen zoals breien, haken en naaien. Het is de bedoeling dat de vrouwen zelf verantwoordelijkheid krijgen over deze ruimte.

Bewoners van de gezinslocatie in Katwijk delen 24 april 1200 bloemen uit in het dorp, met bij elke bloem een kaartje met **dankwoord voor de gastvrijheid** van de gemeente en zijn inwoners. Voor het aantal van 1200 is gekozen, omdat op de locatie ook zoveel bewoners verblijven.

Nog steeds een rustige maand, althans relatief, want in verhouding met vorige jaren is de instroom voor april hoog evenals de bezetting in onze opvang

Mijlpaal! Wethouders Wietze Potze en Giny Luth van de gemeente Vlagtwedde en voorzitter van het bestuur Gerard Bakker van het COA slaan woensdag 29 april de eerste paal van de nieuwbouw van de opvanglocaties voor asielzoekers in Ter Apel.

‘Instroom beheersen door uitstroom te verbeteren’

Hoe sneller vergunninghouders een eigen woning krijgen, hoe eerder er weer nieuwe plaatsen vrijkomen voor instromers in de opvang. De succesvolle pilot met de BRP-straat in Ter Apel uit 2014 kreeg in 2015 daarom een vervolg, onder andere in azc Budel-Cranendonck. De nieuwe werkwijze versnelt de procedure en leidt tot betere samenwerking in de keten.

Als een vergunninghouder zich als woningzoekende mag gaan inschrijven, heeft hij of zij een Burgerservicenummer (BSN) nodig. De gemeente geeft alleen een BSN als voldaan is aan de eisen van de Basisregistratie Personen (BRP). In dit proces zaten knelpunten die de uitstroom vertraagden. Maar in een BRP-straat kijkt de gemeente al in de eerste fase bij de IND mee met de persoonsregistratie. Vluchtelingen krijgen hun papieren met de juiste naam ter plaatse uitgereikt.

Optimaliseringslag

“Bij een tussenevaluatie in januari 2015 werd duidelijk dat de BRP-straat in Ter Apel een enorme optimaliseringsslag vormde waar alle aanmeldcentra hun voordeel mee konden doen”, zegt Helga Stieber van het project Uitrol BRP-straat. Daarom zijn in 2015 vijf aanmeldcentra ingericht met een BRP-straat. Naast Ter Apel zijn dat Den Bosch, Budel, Doetinchem, Veenhuizen. Zevenaar en Schiphol staan op de rol voor 2016.

Korte lijnen

In de BRP-straat werkt een groot aantal partijen nauw samen: de Koninklijke Marechaussee, Afdeling Vreemdelingen Identiteit en Mensenhandel (AVIM), Rijksdienst voor Identiteitsgegevens (RvIG), Nederlandse Vereniging voor Burgerzaken (NVVB), Platform Opnieuw Thuis, COA en IND. Vluchtelingen worden eerst door de Vreemdelingenpolitie geregistreerd. Voor deze registratie staan twee biometrische zuilen in het azc. De IND heeft er eigen werkplekken. Helga: “De BRP-straat maakt het mogelijk om flexibel in te spelen op de activiteiten van de IND. Het overleg is goed en de lijnen zijn heel kort. Je ziet elkaar en kunt echt met elkaar in gesprek en inspelen op onverwachte zaken.”

Vertrouwen

De gemeente Budel-Cranendonck werkte graag en constructief mee aan de start van een BRP-straat, mede door de goede resultaten uit Ter Apel. Inge de Wit is Medewerker Team Burgerzaken bij de gemeente. Ze werkt een dag per week op de BRP-meldstraat en vervult een dag per week ondersteunende werkzaamheden voor de BRP-straat. “Door de intensieve samenwerking op een gedeelde locatie met COA en IND ben je als gemeente eerder betrokken, worden eventuele onduidelijkheden direct afgehandeld en vindt een betere registratie plaats binnen een acht-dagen stappenplan, van eerste gehoor tot beschikking.” De partners weten elkaar steeds beter te vinden, merkt ze: “In het begin was het nog aftasten, maar door gezamenlijk periodiek overleg komen we tot een steeds betere samenwerking. Daarnaast zijn er informatiebijeenkomsten op de andere locaties met een BRP-straat. Alle BRP-straten onderling hebben behoefte om informatie met elkaar te delen. We gaan bij elkaar op bezoek om kennis uit te wisselen. Zo bouw je een netwerk op. Iedereen ziet de noodzaak tot goede samenwerking en over grenzen heen kijken. Ik heb een goed gevoel en vertrouwen in de onderlinge samenwerking en de huidige opzet van de BRP-straat.”

Mobiele teams

Voor de BRP-straten zijn ambtenaren Burgerzaken nodig van de gemeenten. “Omdat er in het land nog veel vergunninghouders zonder BSN in een azc zijn gehuisvest, heeft het Platform Opnieuw Thuis het initiatief genomen tot de inrichting van zogenoemde ‘mobiele teams’ met BRP-expertise. Die helpen gemeenten de achterstallige inschrijvingen voor elkaar te krijgen”, vertelt Marion

Vijghen van Platform Opnieuw Thuis. “In opdracht van het ministerie van Binnenlandse Zaken heeft ICTU 18 schoolverlaters geworven van juridisch hbo/mbo-opleidingen. Zij kregen een spoedcursus om zich de theorie eigen te maken en liepen stage in een aanmeldcentrum. Omdat er onvoldoende mensen beschikbaar zijn voor het werken in de BRP-straten in alle Aanmeldcentra, maakt ook het project Uitrol BRP-straten gebruik van deze pool.”

Kokerdenken loslaten

Helga Stieber: “Het is ongebruikelijk dat op deze wijze mensen worden opgeleid, in nauwe samenwerking met de NVVB, maar het is een prachtig voorbeeld van samen de klus klaren. Het Platform Opnieuw Thuis zorgt met zijn samenwerkende partners ervoor dat de achterstand van het aantal mensen zonder BSN afneemt en wij kunnen structureel mensen inzetten voor de BRP-straat. Ook zijn ambtenaren van diverse gemeenten aangehaakt in de opleiding om zich de materie meer eigen te maken. Je ziet dat je veel meer efficiency in de ketensamenwerking bereikt, door het kokerdenken los te laten en concreet te kijken hoe je met elkaar dingen beter kunt regelen.”

Informatie delen

De partijen kijken samen naar hoe de aanmeldstraten nog beter kunnen functioneren. De uitdaging is nu vooral om de verschillende ICT-systemen van COA, IND en gemeenten op elkaar af te stemmen, voor een optimale uitwisselingen van data. Vanuit het ministerie van BZK is een informatieregisseur aangesteld die ketenbreed bekijkt hoe dit kan worden bereikt. ■

[Lees meer over](#)

Platform Opnieuw Thuis

Het Platform Opnieuw Thuis is een samenwerkingsverband van gemeenten, woningcorporaties, provincies, COA, Aedes, VNG, IPO, Platform 31 en ministeries SZW, V&J en BZK. Het Platform wil de huisvesting van toegelaten vluchtelingen versnellen en verbeteren. Een van de speerpunten van het platform is procesoptimalisatie. Dat gebeurt in de BRP-straat in alle opzichten. Ook project Nareizen van het Platform draait nu in de BRP-straat als pilot. De twee stuurgroepen die zich vanuit het COA en het Platform hiermee bezig houden zijn in elkaar geschoven, om dubbelingen te voorkomen. Samenwerking in optima forma.

Samenwerking met zorg heeft proef glansrijk doorstaan

Het COA organiseert de zorg voor asielzoekers, maar is zelf geen zorgverstrekker. Er is dan ook nauwe samenwerking met zorgpartners. Zoals Menzis, die de Regeling Zorg Asielzoekers uitvoert en op of in de buurt van elke opvanglocatie een spreekuur heeft geregeld voor huisartsenzorg (Gezondheidscentrum Asielzoekers, GC A). Voor bijvoorbeeld preventie en vaccinatie werkt het COA samen met de GGD. Ook gemeenten hebben soms een rol, bijvoorbeeld in de crisishulpverlening.

Asielprocedure leidend

“De asielprocedure is leidend, wij als gezondheidszorg zijn daarin volgend”, zegt Joan Kooren, Beleidsregisseur Gezondheidszorg bij de unit Uitvoeringsprocessen. “Wanneer in de keten bijvoorbeeld wordt besloten tot crisishulpverlening, komt bij ons de vraag: hoe regelen we de gezondheidsvraag? In feite moet op een nieuwe opvanglocatie de gezondheidszorg vooraf geregeld zijn. Zes weken is de regel, twee dagen vooraf is het record.”

Flexibel

Flexibiliteit blijft belangrijk. Kooren: “Niet alleen bij het openen van een locatie. Er zijn nu ook opvangvormen waarbij mensen niet op een COA-locatie verblijven. Ook dan moet de zorg geregeld worden. De verblijfsduur op een locatie is eveneens van invloed op de zorg die je biedt. Loopt de verblijfsduur op bijvoorbeeld een procesopvanglocatie (pol) op en wordt de geplande verblijfsduur veel langer, dan passen we het zorgaanbod aan en regelen ondermeer dat kinderen wel tijdig hun vaccinaties krijgen.”

Niet-medische gidsfunctie

Naast de coördinatie van de uitvoering met de partners, is er ook nog de niet-medische gidsfunctie van opvangmedewerkers. Zij leggen bewoners uit hoe de gezondheidszorg op de locatie en in Nederland werkt. “Het is belangrijk dat asielzoekers de zorg weten te vinden en te gebruiken. Ook om valse verwachtingen te voorkomen. Je kunt hier niet rechtstreeks naar het ziekenhuis zoals in verschillende andere landen en er wordt hier veel spaarzamer antibiotica voorgeschreven. De uitleg hoeft de wens niet weg te nemen, maar helpt wel om verwachtingen bij te stellen”, besluit Kooren. ■

[Lees meer over](#)

“Het is belangrijk dat asielzoekers de zorg weten te vinden en te gebruiken.”

Fleurig begin van de meimaand: de 82-jarige mevrouw Huilmand uit Prinsenbeek was bij de open dag van azc Breda en vond dat de locatie wel een bloemetje kon gebruiken. 'Dat was echt nodig want het is daar erg saai'. Samen met de locatiemanager rijdt ze naar een tuincentrum en koopt vijf grote bakken met planten. Haar spaarkaart gebruikt ze voor een louncheset voor het azc. Het tuincentrum komt zelf een paar maanden later met een tweede louncheset.

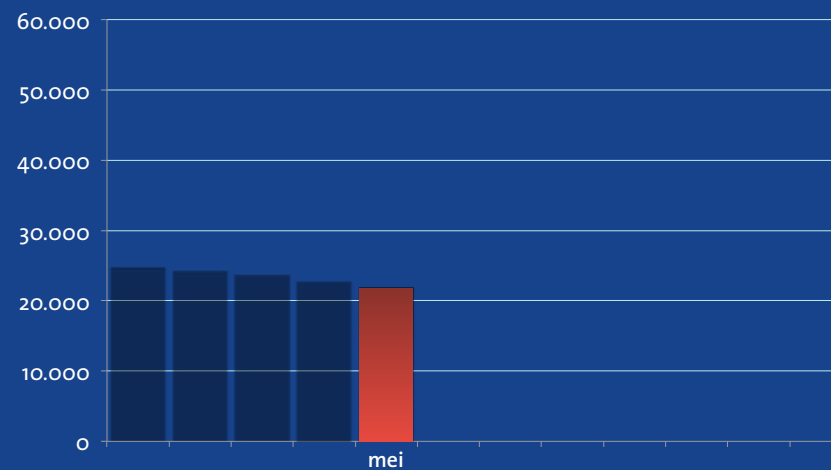
Op verschillende locaties doen bewoners mee aan de **dodenherdenking op 4 mei en Bevrijdingsdag op 5 mei**. Zo ook het azc in Bellingwolde dat werd gevraagd aan de bevrijdingsoptocht mee te doen. Twaalf kinderen en vier volwassenen nemen plaats op de huifkar. Door de enorme kou en regen eindigt de optocht eerder, maar het mag respectievelijk de betrokkenheid en de pret niet drukken.

In mei start de **nieuwbouw voor het azc in Grave**, dat zal leiden tot een duurzame

herontwikkeling van de locatie voor 600 bewoners. Streven is om in 2016 de eerste gebouwen op te leveren.

Natuurbranden in de bossen bij Chaam leiden 17 mei tot een **'gratis' Brandveiligheids- en ontruimingsoefening** van het azc in Gilze. De brand- en daarmee ook de brandweerauto's komen tot bij het azc. De samenwerking tussen brandweer, COA- en Trigionpersoneel en de bewoners van het azc verloopt vlekkeloos.

Collega's van IND, COA en DT&V ontmoeten elkaar half mei bij de **conferentie Lokaal Terugkeer Overleg (LTO)**. Het programma start met een gezamenlijke terugblik. Ook de informatievoorziening binnen het LTO en de termijnoverschreidingen en de terugkoppeling van het RAO (Regionaal Afstemmings Overleg) naar het LTO komen aan bod. Input wordt ondermeer gebruikt voor het jaarplan 2016 van de Kleine Keten.

Mei is de laatste maand dat de opvang in onze opvang nog iets afneemt. Het blijkt een stilte voor de storm...

Kinderen zitten klaar voor de bevrijdingsoptocht (Bellingwolde)

Maand

Juni

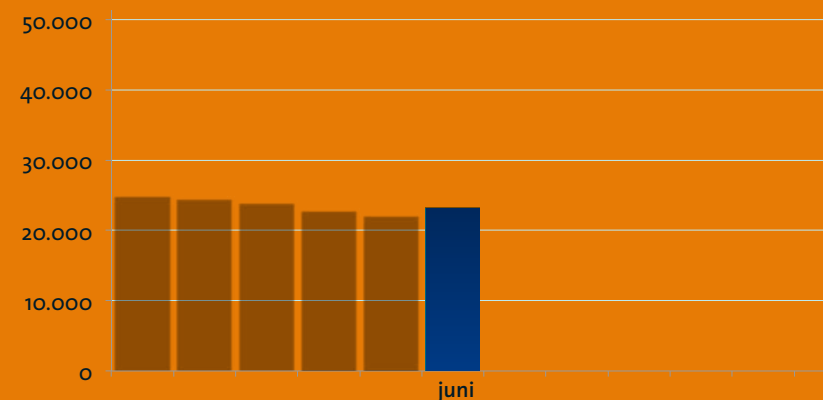
Op 2 juni presenteren COA en partners als IND, UNHCR, VluchtelingenWerk, IOM en UAF het rapport **‘Meedoen. Een onderzoek naar participatie, welbevinden en begeleiding van hervestigde vluchtelingen’**. Onderzocht is hoe hervestigde vluchtelingen in Nederland participeren en hoe verbeterpunten in de begeleiding opgepakt kunnen worden. Het is een lang gekoesterde wens van het COA om hervestigde vluchtelingen te bevragen over hun leven in Nederland, om te achterhalen hoe het hen vergaat en daarvan te leren.

De **‘Dag van de Veiligheid’** is dinsdag 2 juni. Ruim tweehonderd COA-medewerkers bezoeken de themadag, waar alle facetten van veiligheid aan bod komen. En niet alleen fysieke veiligheid, ook het gevoel van veiligheid en het signaleren van onveilige situaties komen aan bod. Het is vooral een dag van kennisdelen.

Azc Almelo wordt professioneel schoon gehouden door bewoners. Op 10 juni rondt een groep bewoners, die dagelijks werkzaam zijn in de schoonmaak, de **basistraining dagelijkse schoonmaak** met succes af. De cursisten worden allemaal beloond met een officieel certificaat. Om de professionaliteit te onderstrepen werken zij nu ook in herkenbare shirts van het schoonmaakbedrijf.

In Den Haag is eind juni de **eerste stafconferentie van de Kleine Keten**. Aanwezig zijn medewerkers van de stafafdelingen van IND, COA en DT&V. Daarnaast zijn ook vertegenwoordigers van de nieuwe Directie Regie Vreemdelingenzaken en de Directie Migratiebeleid aanwezig van het kerndepartement van Veiligheid en Justitie. Het belangrijkste doel van de stafconferentie: elkaar leren kennen, zodat we elkaar nog makkelijker weten te vinden indien nodig.

38 opvanglocaties doen 13 juni mee aan de **landelijke open dag** van het COA, dat we samen met VluchtelingenWerk organiseren. Ongeveer 15.000 bezoekers maken nader kennis met een azc en er is veel landelijke media-aandacht.

De instroom begint hoog te worden, evenals vorig jaar rond dezelfde tijd. De stevige speelruimte (zo'n 8000 plekken) in capaciteit raakt al snel op.

Volgende maand

De 'Dag van de Veiligheid'

‘Wij zien en horen vooral veel dankbaarheid’

Er zijn plekken binnen het COA waar de enorme drukte heel goed is waar te nemen, ongeacht de tijd van de dag. Een van die locaties is het paviljoen in Ter Apel. Hoe onze medewerkers het daar dag na dag weer voor elkaar krijgen, samen met de IND, dat is bijna niet voor te stellen. Senior medewerker ondersteuning Frank Hettinga van het COA blikt terug op de eerste weken en schetst hoe het COA hier in het najaar wel heel dicht tegen de grenzen van het kunnen aan liep.

“We zijn in augustus met het paviljoen gestart. Ik ben hier zelf vanaf september komen werken. Het is een wachtkamer voordat de vluchtelingen zich als asielzoeker aanmelden”, aldus Frank. “Het streven is dat mensen hier maximaal een nacht blijven, maar bij topdrukke lukt dit niet en duurt het soms een paar nachten voordat ze zich kunnen melden bij het aanmeldcentrum. Bij de start was dit het enige aanmeldcentrum. Inmiddels zijn dit er zes (Rotterdam, Didam, Cranendonck, Veenhuizen, Zevenaar, en Schiphol).”

Nieuw team

“Het paviljoen is door een ‘opstartteam’ van de unit Noord van het COA opgezet”, aldus Frank. “Vervolgens gingen hier vooral nieuwe medewerkers aan de slag. En dat op een van de meest hectische opvangplekken in Nederland! Een maand later kwam

“Maar als je dan ziet dat er een kind op een tafel ligt te slapen, dan blijft de motivatie, juist door al die emoties en ervaringen van de mensen die zich hier bij ons melden”

“In het nieuws hoor je weleens een asielzoeker over klagen over faciliteiten. Maar wij zien en horen vooral heel veel dankbaarheid.”

de eerste enorme piek en sloeg het hier als het ware over de kop. Er waren weken bij dat er 3.500 mensen Nederland binnen kwamen. We hebben hier zo hard gewerkt. Ik snap al bijna niet meer hoe we het gedaan hebben. Veel dingen moeten we zelf ‘uitvinden’, omdat het een locatie is die je niet met de meeste andere kunt vergelijken. Maar ook omdat we hier niemand weg kunnen sturen. Wij kunnen niemand weigeren.”

Emoties

Het heeft soms zijn weerslag op het personeel dat er werkt. Frank: “Mensen die hier aankomen zijn heel moe. Emotioneel ook. De werkdruk was hier lange tijd erg hoog. En ik moet toegeven, in september en oktober leek het systeem op barsten te staan. Maar als je dan ziet dat er een kind op een tafel ligt te

slapen, dan blijft de motivatie, juist door al die emoties en ervaringen van de mensen die zich hier bij ons melden. Dit is de eerste plek in lange tijd dat ze een dak boven het hoofd hebben, ook al is dat een paviljoen. In het nieuws hoor je weleens een asielzoeker over klagen over faciliteiten. Maar wij zien en horen vooral heel veel dankbaarheid.”

Steun

Het COA levert 24 uur en zeven dagen per week personeel voor het paviljoen. “In totaal werken hier tussen de vijftig en zestig mensen, inclusief medewerkers van de IND. Op een dagdienst werken bijvoorbeeld zeven woonbegeleiders van het COA. Samen met de senior medewerker ondersteuning van de IND heb ik veel overleg. Ik krijg veel steun van haar. Het is heel belangrijk dat we

steeds goed op elkaar blijven letten of we het wel volhouden. Ook tegen mij moest iemand zeggen dat ik op moest passen. Je werkt heel lang heel hard, ook door de adrenaline, maar na een aantal weken ga je het toch merken. Het is niet makkelijk om tegen collega’s te zeggen dat je nu even stopt en naar huis gaat, terwijl je ziet dat zij nog keihard bezig zijn.” ■

[Lees meer over](#)

Maand

Juli

Volgende maand

De toename van het aantal asielzoekers is in de zomer dermate groot dat het COA verschillende **noodopvanglocaties** opent. Net als in 2014 worden de IJsselhallen in Zwolle weer ingebruikgenomen, maar ook de werkzaamheden om de Zeelandhallen in Goes geschikt te maken, starten in juli.

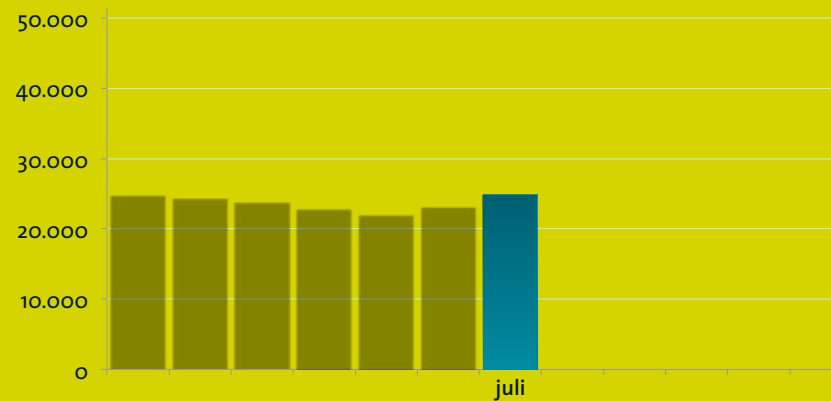
Het college in **Zaanstad** stemt in juli in met een verplaatsing van de tijdelijke asielopvang (pol) van één van de opvangboten in de Achtersluispolder naar de kade. Het COA plaats er semi-permanente units voor 303 bewoners.

In het voorjaar houdt het COA een **medewerkersonderzoek** en de resultaten worden in juli bekend gemaakt. het zijn hele mooie resultaten; het eindcijfer is een 7.9. Effectory, het bureau dat het onderzoek uitvoerde, heeft de COA-uitkomsten vergeleken (benchmark) met andere werkgevers, en het COA komt daarbij uit de bus als de beste werkgever in de sector Openbaar Bestuur & Veiligheid.

Ricciotti, het 'snelste en meest onorthodoxe straatsymfonieorkest ter wereld' verzorgt 22 juli een **optreden voor de bewoners** van het azc in Utrecht. De dag ervoor zijn ze in Leersum, twee van de zestig (gratis) optredens in de periode van 15 juli tot en met 2 augustus, waarvan een aantal op azc's. Asielkinderen mogen als altijd meedirigeren en zingen.

Het weer is matig deze zomer. Toch vinden bewoners en medewerkers van het azc in

Azelo eind juli een mooie dag om met elkaar een grote barbecue te houden. Honderdzestig bewoners genieten van de barbecue en de festiviteiten, allemaal zelf georganiseerd en geïnitieerd door de **Bewoners Activiteiten Commissie**, die onder andere deze locatie heeft.

Onder het steeds grotere aantal vluchtelingen ook steeds meer alleenstaande minderjarige vreemdelingen

Een grote barbecue in azc in Azelo.

“Grootste school ter wereld is het leven zelf”

Ali en Rafah komen allebei uit Syrië, hebben een verblijfsvergunning gekregen en wachten nu in azc Maastricht tot er woonruimte is. Ze vertellen over hun vlucht naar Nederland.

Rafah (51) was jarenlang gelukkig met haar leven in Damascus. “Ik gaf les, had veel vrienden en lieve familie. Mijn vader is dokter en mijn moeder binnenhuisarchitect. Ik ben heel open-minded opgevoed, tussen verschillende religies en culturen. In Damascus voelde ik me veilig, ‘s nachts kon ik rustig alleen over straat. In mijn vrije tijd reisde ik veel. In 2009 ben ik zelfs in Nederland geweest, prachtig vond ik het. In 2011 was ik in Zuid-Korea toen ik het nieuws hoorde dat de oorlog was uitgebroken. Eenmaal terug was het vreselijk. Je wist niet wie er tegen wie was, het voelt alsof je stad, je land is afgenomen.

Ik vond werk in de Verenigde Arabische Emiraten. Ik heb het geluk dat ik veel ervaring heb in het onderwijs, ook met gehandicapte kinderen, dyslexie en discalculie. Mijn drie kinderen, de jongste is nu twintig, konden na een paar maanden ook komen. Maar onze visa werden niet verlengd. Terug naar Damascus was geen optie. Mijn broer was al in Nederland. Ik zocht contact met de Nederlandse ambassade in Dubai en mocht met mijn kinderen naar Nederland reizen, per vliegtuig, om asiel aan te vragen.

Toen we uit het vliegtuig kwamen, stonden daar zes geüniformeerde mannen te wachten. Ik kende de procedure niet, was bang, maar ze waren erg aardig en zeiden dat we welkom waren en veilig. Inmiddels hebben we een vergunning en wachten op een eigen plek. Ondertussen wil ik helpen waar het kan, met vertalen, klussen, koken. Het is mijn wens om de positieve kracht van vluchtelingen te laten zien. Ik wil hier weer gelukkig zijn. Nieuws over de oorlog uit Syrië vermijd ik, het doet te veel pijn dat ik niets voor mijn land kan doen. Mijn dochter en ik werken een dag per week hier in het azc als juf. Dat is

“Mijn beeld van Europa was heel anders dan de werkelijkheid. Ik dacht dat ik hier makkelijk kon studeren en dat er genoeg werk was.”

belangrijk voor de kinderen. En ik leer ook weer van hen. Ik weet inmiddels dat de grootste school ter wereld het leven zelf is.”

Ali (21) woonde in Aleppo, studeerde landbouwkunde en genoot van het leven. “De revolutie begon, maar veranderde al snel in een oorlog. Mensen van buiten kwamen ons land, onze stad in, om te vechten. Ik zag mensen om me heen sterven en wilde geen oorlog voeren. Ik was 17 en ging naar Istanbul. Daar werkte ik, maar kreeg geen geld en geen documenten. Mijn familie woont dicht bij de Turkse grens en ik heb nog drie dagen met hen doorgebracht. Mijn vader gaf me geld om naar Griekenland te kunnen vluchten. Na veel pogingen lukt het om naar Samos te reizen. Van daaruit ging ik naar Athene. Zes maanden probeerde ik een oplossing te vinden om de grens over te komen. Uiteindelijk heb ik vier dagen in een truck gezeten, met veel andere vluchtelingen. Ik kon hen niet zien en je mocht ook niet praten.

Ik werd er in Vaals uitgezet en meldde me bij de politie als vluchteling. Ze zeiden dat ik naar Heerlen moest. Een aardig meisje op straat vertelde me hoe ik daar moest komen. Er werden vingerafdrukken genomen en ik kreeg een dagkaart om

naar Ter Apel te gaan. We waren met zestien andere vluchtelingen. Ik vertaalde, omdat ik goed Engels spreek. Mijn beeld van Europa was heel anders dan de werkelijkheid. Ik dacht dat ik hier makkelijk kon studeren en dat er genoeg werk was. Wat wel klopte is dat religie hier veel minder belangrijk is.”

Ali ging de proceduremolen in, verhuisde naar Veenhuizen en daarna naar Dronten. “Hier begon mijn leven weer goed te worden, ik heb nog steeds contact met de mensen daar. In Budel moest ik weer een paar maanden wachten. Al mijn vrienden kregen hun papieren, maar omdat ik nog geen 23 ben gelden voor mij andere procedures. Eindelijk hoorde ik dat ik mag blijven. Nu nog woonruimte. Ik heb een brief gekregen van de gemeente Amsterdam. Tot die tijd blijf ik hier in Maastricht. Ik zit hier nu het langst van iedereen.”

Ondertussen organiseert Ali evenementen, samen met studenten die hij vroeg om hem Nederlands te leren. Multiculturele festivals en bijeenkomsten, zodat Nederlanders kunnen kennismaken met de cultuur van de vluchtelingen en andersom. En dat lukt goed, want hij werd op de elfde van de elfde (carnavaal!) ‘Vluchtelingenprins Ali I van Maastricht’!

Augustus

Het azc in Hooogeveen organiseert in samenwerking met de gemeente en zwembad De Dolfijn **zwemlessen voor de asielkinderen** om daarmee ook hun veiligheid te vergroten. De kinderen tussen de zes en achttien jaar krijgen les van twee instructeurs, eerst de basisvaardigheden en vervolgens echte zwemles.

Op 13 augustus teken het COA en de Dienst Justitiele Inrichtingen (DJI) een samenwerkingsconvenant. COA en DJI werken sinds oktober 2014 op de gesloten gezinsvoorziening (ggv) in Zeist samen. **‘Geen kind meer in de cel’** was de opdracht van Veiligheid en Justitie. De ggv is voor gezinnen met minderjarige kinderen en voor alleen-staande minderjarige vreemdelingen (amv) die in vreemdelingenbewaring zijn gesteld. Het doel van deze gesloten opvangvorm is dat

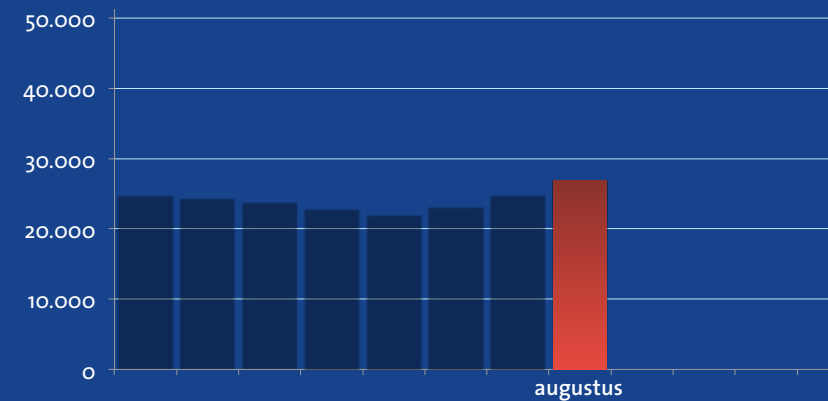
gezinnen en amv zich niet kunnen onttrekken aan toezicht en niet verdwijnen in de illegaliteit. Verblijf is altijd kortdurend, maximaal twee weken, omdat deze mensen op korte termijn het land worden uitgezet.

‘Jullie zijn als een kaars voor ons geweest, die ons leven weer meer licht geeft’, schrijven bewoners in Drachten aan het COA-personeel. Ze verwerken hun tekst in een kunstwerk en schenken het half augustus aan het azc. ‘Het leven is makkelijker geworden

omdat jullie ons een dak gaven in moeilijke tijden.’ De medewerkers: ‘hier doen we het voor!’.

Wethouder Jos van der Horst van de gemeente Smallingerland en lid van het bestuur Janet Helder openen woensdag 26 augustus **peuterspeelzaal ‘Het Mezenest’** op het azc in Drachten. De peuterspeelzaal is sinds een jaar geëxploiteerd door de Maatschappelijke Onderneming Smallingerland (MOS). Op het azc is een ruimte gecreëerd, aangepast aan de eisen van een peuterspeelzaal, waar de kinderen nu kunnen worden opgevangen.

Opening van de peuterspeelzaal in Drachten ...Drachten. Rechts op de foto lid van het bestuur Janet Helder van het COA

De instroom is hoog, de reguliere opvang van het COA zit vol en steeds meer noodopvanglocaties komen erbij

‘Samenwerking als een warm bad’

In de zoektocht naar een geschikte locatie voor de opvang van de grote stroom vluchtelingen, kwam al snel Heumensoord in beeld, het terrein bekend van de Nijmeegse Vierdaagse. Nijmegen had al een azc, er was snel commitment. Ook bij buurgemeente Heumen, waar het terrein deels onder valt. Sinds september 2015, op de piek van de enorm hoge instroom en op het moment dat het COA snel grote aantallen plaatsen nodig had, worden hier maximaal 3.000 mensen opgevangen (Als dit jaarverslag in april 2016 verschijnt, is de afbouw van de locatie in volle gang).

Optimaliseringslag

“Op 18 september stond ik met de unitmanager op een volledig leeg veld. Defensie ondersteunde met het plaatsen van hekken, verder was er niets”, vertelt locatiemanager Lian van Driel. In fases zijn drie ‘villages’ opgebouwd: purple, green en white village. Elke dorp heeft zijn eigen recreatie- en eetzaal en sanitair. Er zijn twee posten van Vluchtelingenwerk en twee GC A-posten (Gezondheidscentrum Asielzoekers) voor de zorg. Ondanks het grote aantal mensen valt de rustige sfeer op. “We hebben veel aandacht besteed aan rust en regelmaat voor de bewoners. Iedereen gaat zijn eigen gang en de zelfwerkzaamheid is groot. Er zijn wel eens incidenten, maar over het algemeen is het gemoedelijk. In september begonnen we met tien vaste, ervaren mensen die zo’n 150 nieuwe medewerkers hebben ingewerkt, terwijl de opvang tegelijk werd opgebouwd. Er staat nu een team waar we enorme slagen mee kunnen slaan, ook in de toekomst.”

Contact met partijen

Naast de gemeenten Heumen en Nijmegen voert het COA met meer partners intensief overleg, zoals Natuurmonumenten dat het gebied pacht en Defensie. Bovendien grenst Heumensoord aan een waterwingebied. Ook met de GGD, huisartsen, brandweer, politie, apotheek, tandarts is veel overleg. “Je zit aan tafel met een groot aantal partners die soms verschillende belangen hebben. Maar tegelijk heeft iedereen hetzelfde doel voor ogen. Daardoor vind je elkaar en bereik je veel.” Zoals de school, waar 570 kinderen onder de 18 naar toegaan, in samenwerking met de gemeente en schoolbesturen. Welzijnsorganisatie Stip speelt een grote rol in het matchen van

de inmiddels tweehonderd vaste vrijwilligers vanuit Nijmegen en omstreken met het COA. “De inzet van iedereen is geweldig, dat voelt echt als een warm bad.”

Overleg met omwonenden

Vanuit de omwonenden was er aanvankelijk veel angst en onzekerheid. “Het is ook nogal wat, ineens heel veel burens erbij in een andere setting. We hebben geluisterd en mensen uitgenodigd. Als er iets is waar we iets aan kunnen doen, dan doen we dat ook meteen. Het is belangrijk om via hun ogen te blijven kijken en de dialoog open te houden, ook als mensen echt tegen zijn. Elkaar leren kennen zorgt voor meer begrip. Maar er zitten ook grenzen aan alle verzoeken die we kregen om hier te komen kijken. Het is privéterrein, mensen hebben rust nodig en we willen hun privacy waarborgen. Heumensoord was een tijdlang bijna dagelijks in het nieuws en niet altijd even positief. Dat doet iets met de mensen hier en met omwonenden. Toch is er altijd een diep vertrouwen, ook bij de partners. Ik ben trots op wat we hier samen hebben bereikt.” ■

[Lees meer over](#)

Omwonendenoverleg: korte lijnen

Ed van Dael, wijkregisseur vanuit de gemeente Nijmegen: “Vanaf dag 1 hebben we met het COA en de gemeente afgesproken dat we de omwonenden goed moeten informeren. Zeker inwoners van de wijk Brakkenstijn, die het dichtst bij ligt, maar ook de andere omliggende wijken en de gemeente Heumen. Op de eerste informatieavond konden mensen zich opgeven voor het

Omwonendenoverleg. We komen elke acht weken bij elkaar, bespreken signalen en checken of afspraken worden nagekomen, vanuit alle partijen: gemeente, COA, politie en omwonenden. Ook de burgemeesters hebben een overleg bijgewoond. Tussendoor houden we elkaar in een mailgroep op de hoogte. Door de korte lijnen kunnen we signalen meteen oppakken. Wanneer mensen merken dat ze goed worden geïnformeerd en zien dat er acties worden genomen, ontstaat meer begrip, ook al maken ze zich zorgen. Dat maakt het ook zo belangrijk om goed terug te koppelen, ook als je iets niet weet of als iets niet kan.” Samenwerking in optima forma.

omslagjaar internationale aanpak vluchtelingenprobleem

De foto van het Syrische jongetje Aylan, aangespoeld op het strand van de Turkse badplaats Bodrum, vormde een kantelpunt in de discussie rond de opvang van vluchtelingen. Vanaf dat moment, begin september 2015, heeft het vluchtelingen-vraagstuk wereldwijd, en vooral in Europa, op het hoogste politieke niveau de aandacht. “Het werd voor iedereen duidelijk dat er echt iets moest gebeuren. De aanpak van het vluchtelingenprobleem vraagt om intensieve Europese samenwerking. Dat zie je ook terug in de internationale activiteiten van het COA”, zegt strategisch adviseur André Baas van het COA.

“Het asiel-/migrantenvraagstuk is lang bekeken vanuit een nationale context, niet vanuit een internationale aanvliegeroute. Maar het bouwen aan een werkwijze gericht op het beheersbaar maken van de vluchtelingenstromen en het tegengaan van mensenhandel en –smokkel is een Europees vraagstuk”, aldus Baas. “Dat vraagt om Europese oplossingen, waarbij alle landen over hun eigen grenzen heen moeten kijken. Dat is ook een van de redenen dat de internationale functies binnen het COA zijn verankerd en verstevigd. Ons werk bestaat bij de gratie van de internationale omgeving.”

Hotspots

Een tastbaar resultaat van de internationale aandacht zijn de hotspots in Italië en Griekenland: plekken waar vluchtelingen via de buitengrenzen de EU binnenkomen. Hier vindt, in nauwe samenwerking met Europese agentschappen als Frontex en EASO, het Europese Asielondersteuningsbureau een eerste screening, registratie en nationaliteitscheck plaats.

Vluchtelingen met een nationaliteit die vallen onder het relocatiebesluit kunnen worden verspreid over de Europese Unie. Voor de activiteiten rond relocatie levert het COA twee jaar lang drie formatieplaatsen aan EASO. Baas: “Er is een pool van medewerkers die na een gedegen opleiding elk gedurende zes weken op een hotspot of een opvanglocatie ergens in beide landen werken. Niet langer, vanwege de zware werkomstandigheden en de emotionele impact van het werk. Zij werken in internationale teams met collega’s uit bijvoorbeeld Zweden, België, Duitsland, Ierland en Spanje. De eerste mensen zijn inmiddels gestart op plekken als Lesbos, Chios, Athene, Lampedusa en Catania. Zij informeren met name

‘Een eerste kennismaking’ met Nederland voor dit jongetje in Burundi, tijdens een Culturele Oriëntatietraining

de vluchtelingen die net zijn aangekomen over relocatie als het enige legale alternatief om verder Europa in te komen.”

Hervestigde vluchtelingen

Een ander internationaal vraagstuk is dat van de Hervestigde vluchtelingen. Vanuit het programma Hervestiging komen jaarlijks 500 door de VN erkende vluchtelingen op uitnodiging naar Nederland. Zij krijgen direct een verblijfsvergunning. Het doel is om deze mensen, die onder zware omstandigheden leven, waar ze geen toekomst kunnen opbouwen, de mogelijkheid te geven op een nieuw leven hier. Baas: “We selecteren mensen via interviews en geven culturele oriëntatietrainingen. Daarin houden we ook een spiegel voor: hebben zij de mogelijkheid om zich aan te passen aan onze maatschappij? We willen mensen aan de voorkant duidelijk maken wat hun rechten en plichten zijn. De hele discussie over normen en waarden en culturele verschillen heeft als nooit te

voren de aandacht, ook door tragische incidenten als in Keulen tijdens de nieuwjaarsnacht”.

Nieuwe beeldvorming

Baas vervolgt: “Met Gerard Bakker, voorzitter van het bestuur van het COA, ben ik in juni 2015 naar het Midden-Oosten gereisd. Het is belangrijk om als organisatie te zien en te begrijpen wat de oorsprong en de ontwikkeling van het vluchtelingenprobleem is. Door ter plekke met mensen te praten, kunnen we een verbinding maken. De wereld rondom vluchtelingen verandert enorm. Het vroegere stigma van arme mensen met een achterstand in educatie die niet weten wat er in de wereld speelt, is volledig achterhaald. Vluchtelingen weten heel goed wat ze willen. Social media zijn daarin leidend. Hun mobiel is hun anker, het belangrijkste attribuut om je te kunnen verplaatsen. Dit vraagt om een correctie in de beeldvorming en een andere benadering van vluchtelingen, waar ze ook zijn.” ■

September

Op 1 september gaat er weer een **grotere noodopvanglocatie** in een hal open, ditmaal de Americahallen in Apeldoorn. Een dag later opent de noodopvang in de TT-hallen in Assen en een paar dagen later opent het Autotron in Rosmalen een noodopvang. Er volgen een groot aantal andere nieuwe locaties deze maand, soms nieuwe reguliere opvang, vaak noodopvang.

In de media meer en meer aandacht voor de hoge stroom vluchtelingen. Zeker na 2 september, als de hele wereld kennis neemt van Aylan Kurdi, het verdronken jongetje op

een strand in Turkije. Het **aanbod van vrijwilligers en kledingdonaties** neemt daarna enorm toe. Zo, dat het COA vanaf september hulp krijgt van het Rode Kruis, het Leger des Heils en Vluchtelingenwerk Nederland.

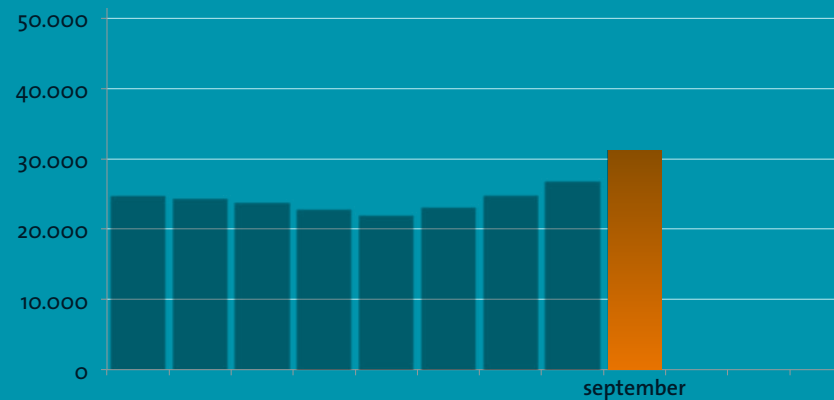
Zijne Majesteit de Koning bezoekt 9 september het hoofdkantoor van het COA in Rijswijk. De Majesteit ziet wat de hoge instroom van de keten vraagt en steekt de medewerkers een hart onder de riem. Enkele dagen later bezoekt **minister-president**

Rutte de noodopvang in de Haarlemse Koepelgevangenis. Hij spreekt er met medewerkers, bewoners, de wijkagent en een aantal buurtbewoners.

Ongeveer 350 vluchtelingen die in de Americahallen verblijven, schuiven 10 september aan bij gastgezinnen in Apeldoorn en omgeving, in het kader van het **project Meet & Eat**. Het is een initiatief dat vanuit een Apeldoornse kerkgemeenschap start en in korte tijd melden ruim 23.000 mensen zich vanuit heel Nederland aan.

Op donderdag 17 september openen **de eerste crisisnoodopvanglocaties** in verschillende gemeenten. Het COA is in een dermate uitzonderlijke situatie gekomen, dat met hulp van het ministerie en het Landelijk Operationeel Coördinatie Centrum (LOCC) gemeenten zijn gevraagd om 72-uurs crisisopvang te realiseren. Gemeenten als Rotterdam, Goeree Overflakkee, Nunspeet, Zeist en Den Dolder pakken deze taak als eersten op. Veel meer gemeenten volgen.

Koning Willem-Alexander bezoekt het COA in Rijswijk

september is de eerste van twee maanden met historisch hoge pieken in de instroom. Er zijn weken bij met een instroom van boven de 3.000 vluchtelingen, soms 700 per dag.

Eva van Rheede

Vrijwilliger in de Welkom Winkel

Het Rode Kruis, COA en Vluchtelingenwerk kregen in de tweede helft van 2015 veel vragen van mensen die wilden weten hoe ze vluchtelingen konden helpen met spullen. Om het aanbod in goede banen te leiden, opende het Rode Kruis op verschillende plekken in het land Welkom Winkels. Hier konden mensen spullen inleveren voor vluchtelingen. Eva van Rheede, in het dagelijks leven IT-specialist bij een bank, zette zich als vrijwilliger in voor de Welkom Winkels in Amsterdam Zuidoost.

“Ik ken Sabrina Poorte van het Rode Kruis. Zij vertelde me dat er behoefte was aan vrijwilligers voor de Welkom Winkels. Er was veel aandacht in de media voor de grote stroom vluchtelingen en ik wilde graag mijn steentje bijdragen, op een praktische manier. Toen ik begon, was de winkel net opgestart. Ik had me er op voorbereid dat ik heftige dingen zou meemaken, maar het was vooral heel mooi om te zien hoe initiatieven ontstaan en mensen samenwerken. Niet ‘wij-zij-denken’, maar met elkaar oplossingen vinden. Ik merkte ook hoe belangrijk het is dat vluchtelingen weer de energie krijgen om mee te doen. Zo waren er Syrische

mannen die met gekregen naaimachines kleding gingen herstellen. Ook het Rode Kruis, Leger des heils, Vluchtelingenwerk en het COA trokken voor mijn gevoel als een club op. Voor iedereen gold: waar hulp nodig is, daar spring je in. Ik heb het ook voor mezelf als een verrijking ervaren. Het verbreedt je wereldbeeld. Voordat ik begon, keek ik meer naar vluchtelingen als een groep. Dat veranderde heel snel. Je ziet mensen als individuen, met een eigen verhaal en eigen mogelijkheden. Eigenlijk zou iedereen dit af en toe moeten doen, vind ik.” ■

Lees meer over

“Ik merkte ook hoe belangrijk het is dat vluchtelingen weer de energie krijgen om mee te doen. Zo waren er Syrische mannen die met gekregen naaimachines kleding gingen herstellen”

Nel Peeters, vrijwilliger Heumensoord:

”Ik wilde een ander geluid laten horen”

“In september las ik in de krant over Heumensoord en dat ze vrijwilligers zochten. Ik was begaan met de mensen die werden opgevangen en heb me meteen aangemeld bij Welzijnsorganisatie Stip. Ik was niet de enige. Ze hadden zoveel aanmeldingen dat ik in eerste instantie niet in aanmerking kwam. Tot ik in november werd gebeld met de vraag of ik de volgende dag kon invallen. Aan het eind van die dag vroeg de programmaleider: ‘Hoe vaak kun je komen?’” Sinds die tijd werkt Nel Peeters uit Nijmegen minimaal drie ochtenden per week als gastvrouw.

“Ik had al eerder vrijwilligerswerk gedaan in het Radboud Ziekenhuis, nadat ik 32 jaar in de verzekeringen heb gewerkt. De groep mensen hier op Heumensoord spreekt me aan om me voor in te zetten. Juist ook vanwege de vaak negatieve aandacht in de media. Daar wil ik graag iets tegen doen, een ander geluid laten horen. Ik neem ook mijn petje af voor de programmaleiders van het COA. Die werken zich een slag in de rondte. Officieel help ik als gastvrouw met de speluitgifte. Maar als de mensen je een beetje leren kennen, dan spreken ze je voor veel meer dingen aan, bijvoorbeeld om iets te vertalen. Ik ben ook twee keer meegegaan naar het ziekenhuis, toen iemand via de GCA werd doorgestuurd. Ik vind het belangrijk om naar de mensen in de opvang duidelijkheid te scheppen, dat ze weten waar ze aan toe zijn. Als je goed uitlegt waarom iets wel of niet kan, dan kunnen mensen het makkelijker accepteren. Daar moet je wel de tijd voor nemen. Heumensoord gaat straks natuurlijk dicht, maar als er weer hulp nodig is, dan kunnen ze op me rekenen!” ■

“als de mensen je een beetje leren kennen, dan spreken ze je voor veel meer dingen aan, bijvoorbeeld om iets te vertalen”

Crisisnoodopvang vluchtelingen in Reeuwijk

Gemeente Bodegraven-Reeuwijk was een van gemeenten die gehoor gaven aan de dringend oproep om noodopvanglocaties beschikbaar te stellen. Vooral eind september 2015 was er behoefte aan tijdelijke noodopvang waar vluchtelingen na het vaststellen van hun identiteit en een medische screening terecht konden voor maximaal 2 x 72 uur. “Het moest snel en het moest nu. Maar als we het doen, doen we het goed”, vertelt Burgemeester Van der Kamp.

Maandag 19 oktober: akkoord

“Wij zien de opvang van deze mensen, die huis en haard hebben achtergelaten, als een gedeelde verantwoordelijkheid van heel Nederland. Daar willen we als een gastvrije gemeente aan bijdragen. Dus toen maandagavond 19 september de vraag kwam hebben we ‘ja’ gezegd. Maar wel op de schaal van Bodegraven-Reeuwijk, zodat we het aankunnen. In sporthal De Meerkoet konden we ruim honderd mensen voorzien van een bed, eten en drinken.”

Woensdag 21 oktober: bewonersavond

Woensdagavond 21 oktober kregen omwonenden informatie en konden vragen stellen tijdens een inloopavond. “Er kwamen 300 mensen op af. Echt niet alleen juichend, er waren ook veel emoties. Maar aan het eind van de avond was er wel applaus. Het overgrote deel van de mensen wilde zelfs een steentje bijdragen. Een man die aan het begin van de avond nog grote twijfel had, zei aan het eind dat hij het een goede avond vond. Op zaterdag zag ik hem tussen de vrijwilligers.”

Donderdag 22 oktober: vrijwilligers paraat

Een groot deel van de medewerkers van de gemeente werd ingezet om de opvang in goede banen te leiden. “We wilden daarbij zoveel mogelijk gebruik maken van ervaring die

inmiddels is opgedaan in andere gemeenten. Twee mensen zijn hier een volle week komen werken. Uiteraard konden we niet zonder vrijwilligers en andere hulp om de opvang succesvol te laten verlopen. Binnen 48 uur hadden we 250 vrijwilligers. Ongelofelijk. Alleen stond iedereen klaar, maar kwamen er geen vluchtelingen. Een collega-burgemeester had besloten de opvang in zijn stad te verlengen. Dan sta je wel even vreemd te kijken, maar het COA kon daar ook niet zoveel aan doen. Ik heb gebeld met de directie en dat was een heel positief gesprek. Ook andere problemen werden in de week daarna buitengewoon goed opgepakt.”

Vrijdag 23 oktober: eerste vluchtelingen

Vanuit aanmeldcentrum Ter Apel arriveerden de eerste vluchtelingen op vrijdag 23 oktober. “Er was meteen een goede samenwerking tussen vrijwilligers en vluchtelingen. Onze gastvrije houding zorgde ook bij de vluchtelingen voor begrip voor de situatie. Ze namen zelf verantwoordelijkheid en waren zeer coöperatief. Er waren vooral mannen, maar die stonden wel zelf de wc’s schoon te maken. Ja, hier en daar was overlast, je kunt de sporthal even niet gebruiken. Maar aan de andere kant was het terrein rondom de sporthal nog nooit zo schoon. Dankzij de vluchtelingen zelf.”

“Het moest snel en het moest nu. Maar als we het doen, doen we het goed”

Dinsdag 27 oktober: rust creëren

“Dinsdag hoorden we dat een groep al weg had moeten zijn voor identificatie bij de IND. Op stel en sprong moest er een groep naar een andere locatie. Daar had ik moeite mee, want je wilt rust voor de mensen. Aan de andere kant is het voor hen nadelig om hen hier te houden, want dan kan de procedure niet beginnen. Na overleg met de vluchtelingen waren er binnen een half uur dertig mensen die vrijwillig in de bus stapten. Ik vind het belangrijk dat procedures in dienst staan van mensen, niet andersom. Je wilt mensen die hier blijven niet nog meer traumatiseren, maar een goed beeld geven van onze samenleving en hoe ze daar aan kunnen bijdragen.”

Donderdag 29 oktober: vertrek

Donderdag 29 oktober zat de 2 x 72 uur opvang erop. “Een aantal vrijwilligers en tolken is de groep blijven volgen. Sommigen vluchtelingen die problemen hebben, proberen we te helpen waar dat kan. Ook al zijn ze niet meer in onze gemeente, er is een relatie ontstaan. Over een groep is het makkelijk oordelen. Maar als je de verhalen hoort van individuele mensen, dan val je stil. Mannen die getraumatiseerd zijn nadat ze hun kinderen voor hun ogen vermoord zagen worden. Mensen die een foto lieten zien van een mooi huis, dat op de volgende foto helemaal in puin lag. Dat maakt ook inzichtelijk waarom ze hierheen komen. En waarom wij hen gastvrij willen onthalen. ■

Maand

Oktober

Volgende maand

In het weekend van 3 oktober komen de eerste 800 bewoners aan in de **noodopvanglocatie in Heumensoord**. Zij arriveren per bus vanuit verschillende (crisis) opvanglocaties in Nederland. Intussen wordt er nog hard gewerkt aan onder meer de dagopvang, de infrastructuur en de verdere opbouw van de noodopvanglocatie. Wel zijn de meest elementaire voorzieningen op de locatie aanwezig. De komende tijd groeit de locatie uit naar een opvanglocatie voor 3000 bewoners.

In een **brief aan asielzoekers** die 21 oktober beschikbaar komt, schetst

staatssecretaris Dijkhoff (Veiligheid en Justitie) kort de asielprocedure, de opvang en wat zij kunnen verwachten. Tevens gaat de staatssecretaris in op de eventuele sobere opvang in noodopvanglocaties of crisis-noodopvanglocaties en over de door de hoge instroom ontstane vertraging in de asielprocedure. Ook het wachten op beschikbare woonruimte voor vergunninghouders komt aan bod, evenals informatie voor vergunninghouders over het over laten komen van een gezin.

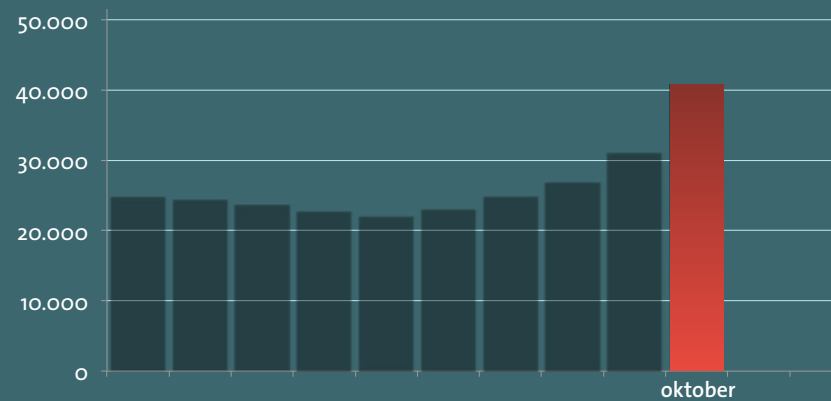
Op 22 oktober verschijnt voor het eerst **‘VreemdelingenVisie’**, het online magazine van IND, COA en DT&V.

VreemdelingenVisie belicht alle onderwerpen die met toelating, opvang en begeleiding en terugkeer van vreemdelingen te maken hebben. Naast actuele nieuwsitems, bevat het magazine achtergrondartikelen en heldere uitleg over formele procedures en termen.

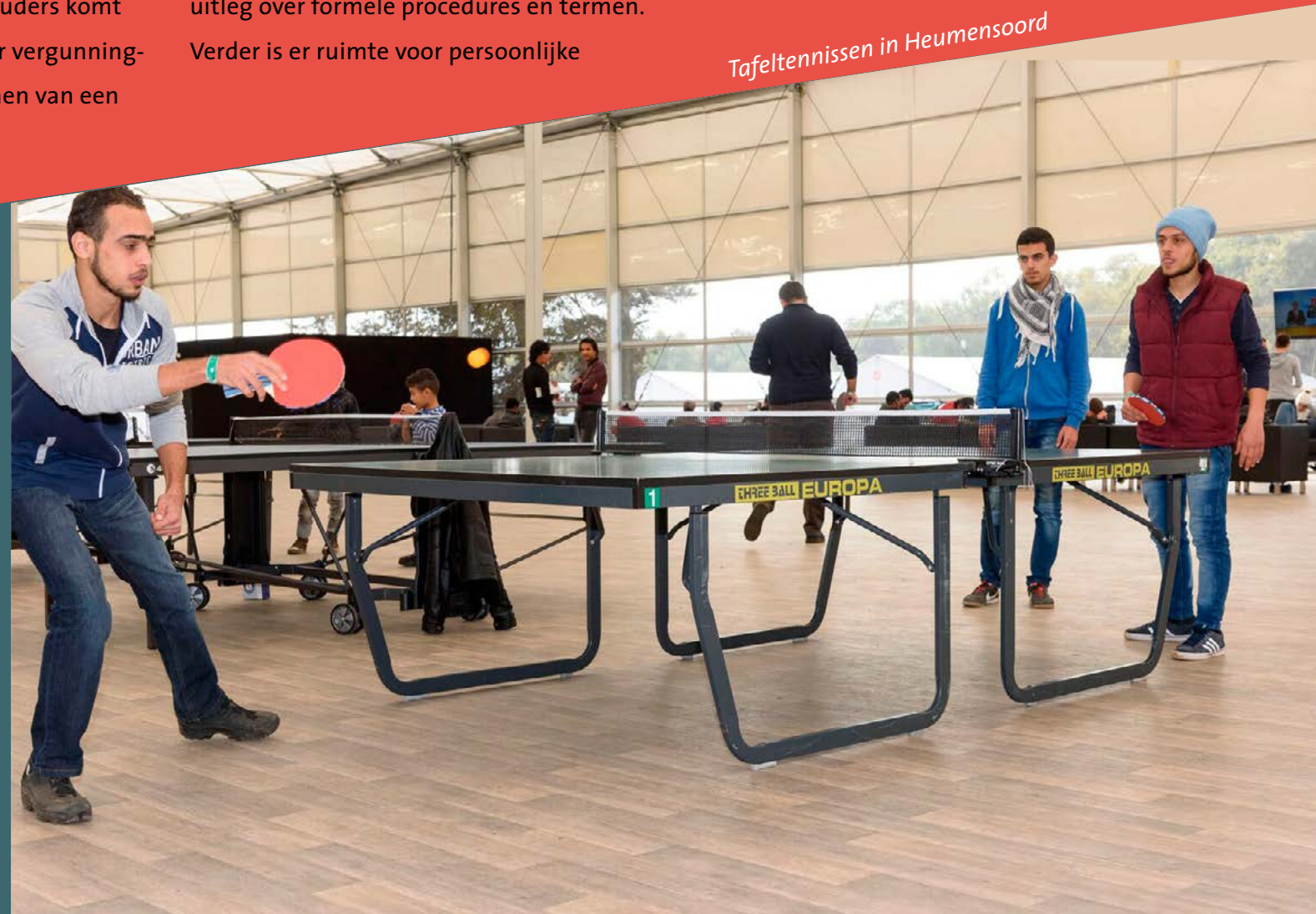
Verder is er ruimte voor persoonlijke

verhalen van medewerkers én vreemdelingen. Extra drukte voor de medewerkers bij Plaatsing en in de procesopvanglocaties van het COA als de IND vanaf 24 oktober **ook in het weekend asielaanvragen** behandelt. De extra werkuren maken het mogelijk dat de Algemene Asielprocedure (de AA) goed door kan blijven lopen.

Tafeltennissen in Heumensoord

net als vorige maand is oktober een maand met een onvoorstelbaar hoge instroom van vluchtelingen. Alle scenario's zijn uit de kast gehaald, door COA, ketenpartners, maar ook door Veiligheid en Justitie en het kabinet. Ook de Europese Unie schaaft op, want er is sprake van een Europese vluchtelingencrisis.

Brede aanpak

Een markeermoment in 2015 is de ondertekening van het Bestuursakkoord Verhoogde asielinstroom' op 27 november. De instroom was de voorbije maanden zo opgelopen, dat er bredere en concretere afspraken nodig waren tussen kabinet, de Vereniging van Nederlandse Gemeenten, provincies en de Vreemdelingenketen, waaronder het COA.

Voorbeeld van de brede aanpak: crisisnoodopvang, zoals hier in de Jaarbeurs in Utrecht. Een voorbeeld ook van goede samenwerking met gemeenten

In het akkoord, dat na de ondertekening door staatssecretaris Klaas Dijkhoff (Veiligheid en Justitie) aan de Tweede Kamer is gepresenteerd, zijn zowel maatregelen voor de korte termijn als voor de middellange termijn opgenomen. Bij deze ondertekening zat ondermeer VNG-voorzitter Jan van Zanen bij minister-president Mark Rutte aan tafel. Ook vicepremier Lodewijk Asscher, de ministers Stef Blok (Wonen) en Ronald Plasterk (Binnenlandse Zaken) en Dijkhoff (Veiligheid en Justitie) waren bij deze ondertekening aanwezig.

In het akkoord komt primair de uitbreiding van het aantal (nood) opvanglocaties aan bod (2500 extra opvangplekken per provincie). De planvorming hiertoe moest voor 1 februari 2016 gereed zijn. Daarnaast moeten er 500 extra noodopvangplekken per veiligheidsregio worden gerealiseerd (er zijn 25 veiligheidsregio's in Nederland) voor de duur van minimaal drie maanden. Dit moest voor het einde van het jaar zijn gerealiseerd. Cruciaal is de samenwerking en goede communicatie tussen de verschillende partijen. Daarom is er dankzij het Bestuursakkoord een Landelijke Regietafel Verhoogde Asielinstroom in het leven geroepen, waar in gezamenlijkheid onder andere wordt besproken of over de gehele keten aanvullende maatregelen nodig zijn. Tevens zijn regionale regietafels georganiseerd, waarvan nog in 2015 de eersten starten. Commissarissen van de Koning, burgemeesters, het ministerie van Veiligheid en Justitie en onder andere het COA nemen aan deze tafels deel.

Niet alleen de hoge instroom staat in het bestuursakkoord en op de agenda's van deze regietafels, ook komen ondermeer de

kleinschalige amv-opvang, de huisvestingstaakstelling van gemeenten en de uitbreiding van huisvestingsmogelijkheden voor de uitstroom van vergunninghouders uitgebreid aan bod. Binnen het COA worden eind 2015 drie taskforcemanagers aangesteld, die het bestuur specifiek ondersteunen bij de verwerving van de noodopvang en de opvang per provincie en bij de uitstroom van vergunninghouders. Bij elke regionale regietafel is steeds minimaal een van deze taskforcemanagers namens het bestuur van het COA, aanwezig.

Voorzitter van het bestuur Gerard Bakker van het COA reageerde na de ondertekening van het bestuursakkoord verheugd: "Als je

ziet wie er bij de minister-president aan tafel zitten, dan zie je hoe breed dit door het kabinet is opgepakt. Onder andere over het vastleggen van de afspraken met gemeenten, provincies en de Veiligheidsregio's ben ik uiteraard zeer tevreden. Voor de komende maanden geeft ons dit een goed perspectief. Ook heel belangrijk zijn de afspraken die zijn opgenomen over het huisvesten van de vergunninghouders. Er verblijven ruim 16.000 vergunninghouders in onze opvang. Het zou ons enorm helpen als deze groep snel kan uitstromen naar gemeenten, dat is voor alle betrokken partijen overduidelijk. Ik benadruk: aan de ondertekenaars zie je dat wij als COA er niet alleen voor staan. En alleen dat voelt al goed." ■

[Lees meer over](#)

Azc, weg ermee

De discussies over de komst van azc's in gemeenten raakten in 2015 soms verhard. Veel azc's zijn afgelopen jaar geopend na rustig verlopen informatieavonden of raadsvergaderingen. Maar wat vooral bij veel mensen op het netvlies staat zijn de bijeenkomsten die onrustig verliepen, zoals in Geldermalsen, Steenbergen, Woerden of Heesch.

Bij de - soms snelle - komst van een opvanglocatie, doen COA en gemeenten regelmatig een beroep op een snelle maar zo zorgvuldig mogelijke besluitvorming. Sommige opvanglocaties werden al operationeel binnen een week na het eerste contact tussen gemeente en COA. En dat was hard nodig; de instroom was lange tijd zo hoog dat er geen andere keuze was. Maar ook bij die korte tijd rondom de opening van een azc moet er voldoende ruimte zijn voor het informeren van inwoners/omwonenden.

Tijdens informatieavonden proberen gemeenten en COA zorgen en eventuele angsten bij omwonenden zoveel als mogelijk weg te nemen. Inwoners van een gemeente moeten als ze het woord nemen, en soms is dat een hele drempel voor mensen, ook (letterlijk en figuurlijk) gehoord kunnen worden. Des te meer is het dan jammer dat er bijeenkomsten waren die volledig verstoord zijn of soms zelfs uit voorzorg niet door gingen.

Het lijkt bij ons werk te horen; deze onrust en soms de intimidatie. Maar dat is natuurlijk niet zo. Wat bij ons werk hoort is om samen met gemeenten de inwoners zo goed als mogelijk te woord te

staan en helderheid te verschaffen, waarbij alle begrip over en weer moet zijn voor ieders standpunten en waar mogelijk aanpassingen in de plannen kunnen volgen, bijvoorbeeld over de veiligheid of de grootte van een azc. Verstoorde informatie-avonden horen niet bij ons werk, het was echter wel onze realiteit in 2015.

Voor het COA is het belangrijk te benadrukken dat we - zeker tijdens de piekmaanden - in zeer nauw contact stonden met vele gemeenten en met de Vereniging van Nederlandse Gemeenten (VNG). Die goede samenwerking heeft ervoor gezorgd dat we wekenlang feitelijk op dagbasis oplossingen vonden voor het capaciteitsgebrek. Het was voor ons geweldig om te ervaren hoe burgemeesters bestuurlijk de grenzen opzochten om te helpen met de opvang.

Tegelijk is het naar ons idee ook jammer dat naast de beelden van het drama van de hoge instroom vooral ook de beelden van de hectisch verlopen bijeenkomsten beeldbepalend zijn voor 2015

Onder andere de informatiebijeenkomst in Steenbergen verliep onrustig

en daarmee eigenlijk ook voor het COA. Hoe mooi zou het zijn als er ook meer aandacht vanuit de media was geweest voor de welhaast niet meer te managen toeloop van duizenden vrijwilligers en van bijvoorbeeld het enorme hoeveelheid kleding die via de Welkom Winkels van het Rode Kruis beschikbaar kwam! Het is tevens een goed voorbeeld van de betrokkenheid en samenwerking van burgers met de opvang. Dit heeft in 2015 een nieuwe impuls gekregen en de opvang is daarmee nog meer dan voorheen verstrengeld met omgeving en samenleving.

Ons werk was in het verslagjaar 2015 kortom niet een vanzelfsprekendheid, ook niet in het vinden van draagvlak. Nog meer dan voorheen richten wij onze aandacht dan ook op dit draagvlak. Dat doen we samen met partners als gemeenten, de VNG, ketenpartners en het ministerie. En de beste manier om dit te creëren is te vertellen over ons werk of om dit te laten zien, zoals tijdens open dagen. Ook in 2016 (24 september) staat er weer een open dag op de agenda! ■

[Lees meer over](#)

‘Personeel leverde enorme prestaties’

De rode draad van dit jaarverslag is de hoge instroom met de maanden september en oktober als ongekende hoogtepunten. Lange tijd was er binnen het COA dagelijks overleg hoe er van dag tot dag oplossingen gevonden konden worden. Unitmanagers van het COA speelden daarin een belangrijke rol. Twee unitmanagers uit onze opvang en onze unitmanager Huisvesting blikken terug op het afgelopen jaar. Over de pieken, over de cruciale samenwerking met gemeenten en, uiteraard, over ‘grenzen’.

Carolien Schippers, unitmanager Huisvesting: “Het is gelukt om in de laatste helft van het jaar 30.000 extra plekken te maken voor de grote stroom asielzoekers. Een ongelooflijke prestatie. De medewerkers zijn echt dag en nacht aan het werk geweest. Juist omdat het moest, lukte het ook om voor ieder nieuw probleem een oplossing te vinden. Soms liepen we aan tegen de grens van wat kan als je voldoende veiligheid en kwaliteit wilt bieden. En soms gingen we over de grens van wat je van medewerkers mag verwachten. Maar samen met alle units en met gemeenten is het gelukt. Een groot aantal gemeenten heeft heel hard meegeholpen. Het was niet makkelijk, maar er ontstonden ook hele mooie dingen.”

Henk Wolthof, unitmanager unit Noord: “We hebben veel ervaring met pieken, maar 2015 was extreem. Mensen stonden

Carolien Schippers tijdens de ondertekening van de contracten tussen COA en BAM voor de nieuwbouw in Ter Apel. Zittend v.l.n.r. bestuurders Peter Siebers en Gerard Bakker van het COA en de heer Volbeda van BAM

echt voor de poort. De grootste uitdaging was iedereen een bed te geven. Dat is met veel kunst- en vliegwerk steeds gelukt. We hebben bedden bijgezet op plekken waar ze normaal niet staan, zelfs in kantoren. Onder druk blijkt altijd een (tijdelijke) oplossing te vinden, binnen de grenzen van wat veilig is. Het personeel heeft een enorme prestatie geleverd, ondersteund vanuit het land en de directe omgeving in Noord. We kregen van het bestuur de ruimte om extra personeel aan te nemen, ook om te voorkomen dat medewerkers zouden omvallen. Want de betrokkenheid was enorm. Zonder onze medewerkers zijn we nergens.”

Anthony Slinkert, unitmanager unit Zuid:

“Het gaat over grenzen. Grenzen van Europa, van Nederland, maar ook van de unit, de locatie en de medewerkers. Al die

grenzen moeten we bewaken. De enige manier waarop dat volgens mij kan, is door elkaar aan te kijken. Zo zie je dat het maatschappelijk debat verandert zodra een asielzoeker een gezicht krijgt. Maar het geldt ook op werkgebied. Als managers en medewerkers op locatie moeten we instrumenten hebben waarmee we iedereen een gezicht kunnen geven. Dat je, als je ziet dat iemand over zijn grenzen dreigt te gaan, vraagt: hoe kan ik je helpen om dat te voorkomen? Daarvoor hebben we een ondersteuningsconstructie ingericht die de span of control en span of attention weer realistisch maakt. We hebben een gezamenlijke verantwoordelijkheid, bestuurlijk en intermenselijk. Met persoonlijke aandacht maak je het verschil.” ■

November

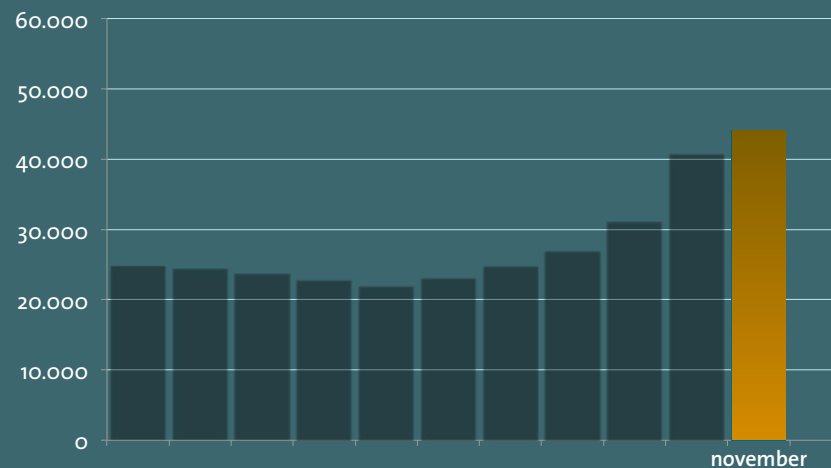
Vrijwilligers zetten zich op veel gebieden in voor de opvang. Ook in de noodopvang in Leeuwarden zijn vanaf november veel **vrijwilligers actief**. Elke dag volgen ongeveer 45 deelnemers Nederlandse taallessen in de noodopvang in de WTC-hallen in Leeuwarden. Vrijwilligers van Stichting Wellzo uit Leeuwarden organiseren de lessen.

Daarnaast organiseren zij ook diverse kinderactiviteiten.

Na de aanslagen in Parijs is er in Nederland en de Europese Unie op 16 november een **minuut stilte**. Medewerkers en bewoners op alle locaties van het COA doen mee. Medewerkers en vluchtelingen in Zaanstad leggen aansluitend gezamenlijk bloemen bij een oorlogsmonument.

De gemeente Cranendonck, het COA en de IND ondertekenen op 11 november een convenant voor de start van een **aanmeldstraat voor de basisregistratie van personen** (BRP-straat) op het azc in Budel. Het doel van een BRP-straat is het versnellen van de uitstroom van vergunninghouders naar een reguliere woning binnen gemeenten. In een BRP-straat kunnen vreemdelingen met een verblijfsvergunning asielen nog tijdens de algemene asielprocedure worden ingeschreven in de BRP.

Op 27 november suurt staatssecretaris Dijkhoff het **'Bestuursakkoord'** aan de Tweede Kamer. Hierin staan een aantal plannen om de hoge vluchtelingenstroom voor zowel de korte- als de langere termijn het hoofd te kunnen bieden, in samenwerking met Rijk, provincies, veiligheidsregio's, de keten en met gemeenten. Onderdelen van het akkoord zijn 2.500 opvangplekken per provincie, 500 per veiligheidsregio (er zijn 25 regio's), het sporenbeleid en het huisvesten van vergunninghouders.

Hoewel de extreme pieken van september en oktober niet meer worden gehaald, blijft de instroom nog altijd ongekend hoog

Minister Lodewijk Asscher (Sociale Zaken) spreekt 5 november in Leiden met vluchtelingen en COA-medewerkers in de noodopvang aan de Wassenaarseweg

Azc Musselkanaal activeert bewoners met respect én succes

Best Practice Award 2015 voor schoonmaakproject

“We zetten, binnen de grenzen van het algemeen beleid, de bewoners centraal. We behandelen mensen met respect en willen hen weer een gevoel geven van (zelf)waardering”, zegt René de Kiewit, locatiemanager van azc Musselkanaal. Activering speelt daarin een grote rol. Bewoners draaien actief mee met de dagelijkse gang van zaken op de locatie. “Daardoor creëer je betrokkenheid en motivatie. Mensen voelen zich gewaardeerd.” Het opleidingsproject voor de schoonmaakbranche kreeg zelfs landelijke erkenning.

Roel Knijnenburg coördineert als huismeester onder meer de schoonmaak. “Veel bewoners, zo’n vierhonderd, hebben op onze locatie een vergunning. Door een opleiding aan te bieden, kunnen mensen zich op de toekomst richten.” Roel zocht contact met SVS, het opleidingsinstituut voor de schoonmaakbranche, voor een basisvakopleiding en vloeronderhoud. Ook benaderde hij de firma Hectas die de COA-locaties in het noorden schoonmaakt. De eerste contacten waren terughoudend. René: “Ze waren bang voor verdringing op de arbeidsmarkt. Door in gesprek te gaan, lieten we hen zien dat het geen bedreiging is, maar juist een kans op zeer gemotiveerde, goed opgeleide medewerkers, die direct inzetbaar zijn wanneer er een vraag ligt. Hectas werd steeds enthousiaster. Een van hun medewerkers, die ook SVS-instructeur is, gaf de eerste cursus. Enkele uitgestroomde bewoners hebben inmiddels een baan bij Hectas.”

Wachtlijst

Roel en René verzorgden samen met programmabegeleidster Linda Wind van het COA de werving en selectie voor de opleiding. Van de eerste lichting slaagden alle twaalf deelnemers. Inmiddels heeft een tweede groep de opleiding afgerond en in 2016 start een derde groep. Roel: “Het beeld dat soms leeft dat vluchtelingen niet willen werken klopt niet. We hebben een wachtlijst van zeventig man. Bijkomend voordeel: mensen

werken aan hun toekomst, maar ondertussen heeft het ook een positief effect op de kwaliteit van de schoonmaak in het azc.”

Zonder extra budget

Er is veel belangstelling vanuit anders azc's voor het project.

René: “We zijn bezig met een handleiding hoe je dit kunt opzetten. Het vereist een speciale aanpak. We doen het bijvoorbeeld zonder extra budget. De opleidingskosten worden volledig betaald uit het reguliere schoonmaakbudget. We

kijken nu naar een soortgelijk project met een hoveniersbedrijf.

De kosten daarvan liggen hoger, terwijl we binnen het normbedrag voor groenonderhoud moeten blijven. Daar ligt een uitdaging.” Azc Musselkanaal blijft activering ook op andere manieren stimuleren. Met bewoners is een film gemaakt voor nieuwe instromers. En een aantal heeft als vrijwilliger keihard meegewerkt aan de Welkomstwinkel van het Rode Kruis en aan de opstart van het paviljoen in Ter Apel (vlakbij Musselkanaal).

Best Practice Award

Het schoonmaakproject won de ‘Best Practice Award 2015’ van de commissie Code Verantwoordelijk Marktgedrag schoonmaak- en glazenwassersbranche. De Award werd op 14 januari 2016 uitgereikt in de Brabanthallen in Den Bosch. Roel: “Een gediplomeerde cursist die mee was naar de uitreiking zei met tranen in zijn ogen ‘Dit is de eerste keer in mijn leven dat ik een prijs heb gewonnen’. Als het wat met bewoners doet, dan doet het iets met mij.”

“Activering speelt een grote rol. Bewoners draaien actief mee met de dagelijkse gang van zaken op de locatie. Daardoor creëer je betrokkenheid en motivatie.

“We willen mensen groot maken”

Op 31 december 2015 telde het COA ruim 3.800 medewerkers, inclusief uitzendkrachten. Een even forse als noodzakelijke toename vergeleken met 2014, toen dit aantal nog iets boven de 2.000 lag. Toch is met zo'n 400 open sollicitaties per week actieve werving niet nodig. En de betrokkenheid en bevlogenheid zijn bijzonder hoog, bij vaste medewerkers en uitzendkrachten, zo bleek uit het Medewerkeronderzoek 2015.

COA-medewerkers zorgen niet alleen voor opvang, maar ook voor de begeleiding van de bewoners (azc Almere)

“Die bevoogenheid is zo groot vanwege de zingeving van het werk. Iedereen voelt dat hun werk het verschil maakt. Juist die enorme betrokkenheid en inzet maakt aandacht voor de sociaal-emotionele belasting, de werkdruk en de herstelbehoefte extra noodzakelijk. Het ziekteverzuim blijft dalen. Maar als goed werkgever moet je overbelasting in de gaten houden. We rusten mensen toe op hun taak met opleidingen en met aandacht. En het is van belang om prioriteiten te stellen”, zegt Harold Krijnen, unitmanager HRM bij het COA.

Sleutelfuncties in beeld

Voor nieuwe medewerkers maakt Start People uit de grote hoeveelheid open en gerichte sollicitaties een eerste selectie op

basis van de functie-eisen. Geschikte kandidaten krijgen een gesprek. Zo ontstaat een pool van kandidaten. “Wanneer een locatie opent, kan de leidinggevende vanuit die pool direct mensen selecteren”, legt Carola Sosef, senior beleidsadviseur HRM uit. Al hoeft er niet actief te worden geworven, het COA laat zo min mogelijk aan het toeval over. Voor de vijf sleutelfuncties in de uitvoering (woonbegeleider, huismeester, locatiemanager, casemanager en programmabegeleider) is een instrument ontwikkeld dat per maand in beeld brengt hoeveel mensen naar verwachting nodig zijn en wat het potentieel op de arbeidsmarkt is. Sosef: “We hebben die cijfers voor de verschillende instroomscenario’s, zodat we snel kunnen inspelen op veranderingen.” Het COA is in 2015 ook begonnen (allereerst

in de unit Noord) met het op voorhand ‘bovenformatief’ aannemen van mensen. Dat geeft de tijd om medewerkers op te leiden zodat ze bij nieuw te openen locaties direct inzetbaar zijn.

Introductieprogramma

Elke nieuwe medewerker volgt een individueel introductieprogramma: wat is het COA, wat zijn onze waarden, hoe werken we en hoe zit de opvangketen in elkaar? Daarnaast is er een inhoudelijk inwerkprogramma voor medewerkers en uitzendkrachten in de uitvoeringsfuncties. Voor nieuwe leidinggevendenden is er Management in de praktijk. Zittende medewerkers worden blijvend gefaciliteerd om hun werk zo goed mogelijk te blijven doen. Voor opvangmedewerkers in Europa heeft het COA meegewerkt aan een internationale opleiding.

Nieuw elan

Zoals ook uit het Medewerkeronderzoek blijkt, horen uitzendkrachten en vrijwilligers er echt bij. “Over de grenzen van de organisatie heen kijken en mensen van buiten naar binnen halen, zorgt voor een nieuw elan, een frisse blik en het houdt ons scherp.” Krijnen: “We willen mensen groot maken, niet klein houden. Dat geldt voor onze medewerkers, uitzendkrachten en vrijwilligers. ■

“Die bevoogenheid is zo groot vanwege de zingeving van het werk. Iedereen voelt dat hun werk het verschil maakt.”

Maand

December

De **BRP-straat bij het aanmeld-centrum in Ter Apel** die op 1 september 2014 is gestart, blijkt een succes. Deze werkwijze wordt landelijk ingevoerd, zo valt begin december het besluit na evaluatie.

Minister van binnenlandse zaken **Plasterk bezoekt 2 december het azc in Katwijk** om zelf te kijken hoe het ervoor staat bij de opvang van asielzoekers. De minister schreef kort daarvoor de commissarissen van de koning aan om zich

sterk te maken voor nieuwe opvangcapaciteit. Tijdens een gesprek en rondleiding liet de bewindspersoon zich uitgebreid informeren door medewerkers van het COA en de Dienst Terugkeer en Vertrek (DT&V).

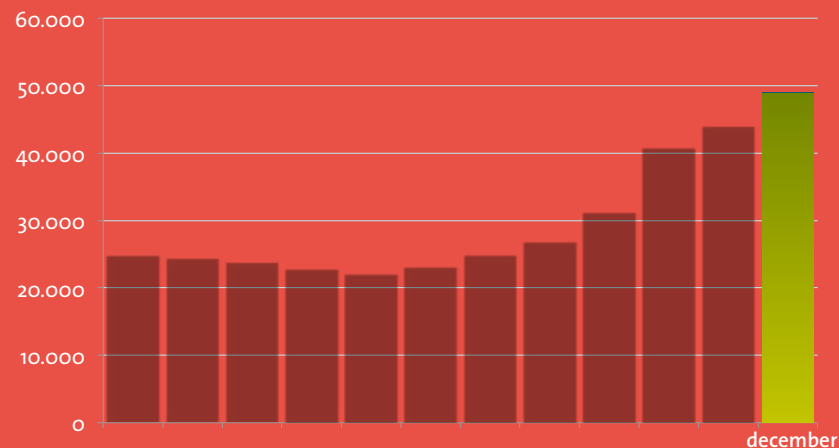
Groot feest 3 december voor alle kinderen in Heumensoord. Sinterklaas komt op bezoek. Sterker nog, er komen **drie Sinterklazen!** Gezien het grote aantal kinderen dat er momenteel verblijft, zo'n 700 jongens en meisjes, en de indeling van de locatie – Green

Village, White Village en Purple Village – is het beter om met drie Sinterklazen aan te treden, samen met een grote groep Pieten die plezier en pakjes brengen. Zestig vrijwilligers zijn bij het feest betrokken en dankzij heel veel donaties (dankzij 'crowdfunding') krijgen alle kinderen van 0 tot 17 jaar een cadeautje.

Medewerkers en bewoners van het azc in Venlo worden 8 december blij verrast door de **donatie van vijf naaimachines** voor

de vrouwenruimte door het Leger des Heils. Twee bewoners nemen de naaimachines in ontvangst en welhaast direct in gebruik!

In azc Delfzijl is 12 december een fietskeuring, aangeboden door vrijwilligersorganisatie Stichting Present. Zeven vrijwilligers zetten zich in om een **veiligheidsinspectie uit te voeren op de fietsen** van de (jonge) bewoners. Er is aandacht voor onderhoud, maar ook voor veiligheid (verlichting en remmen).

in deze maand verblijven er gemiddeld 1700 mensen in de crisis-noodopvang, wat de cno betreft de piekmaand. Het COA regelt onder meer het vervoer naar de cno-locaties en ondersteunt de Immigratie- en Naturalisatiedienst (IND) in de cno bij de voorlichting over de asielprocedure

Jong en oud maakt gebruik van de fietskeuring in Delfzijl

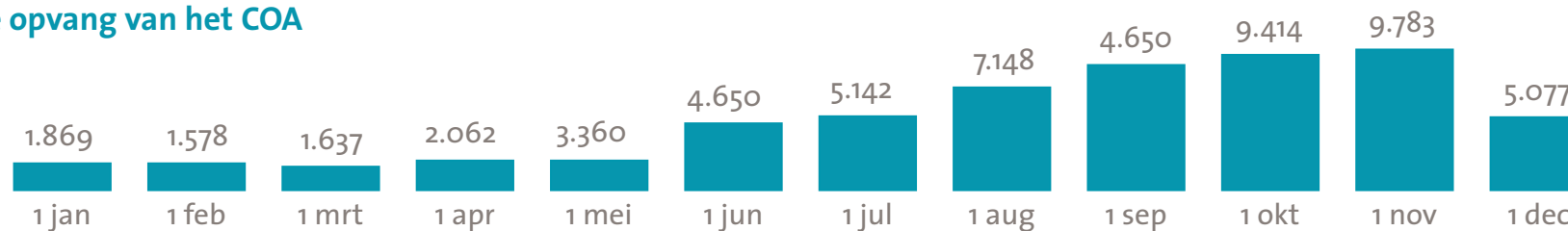
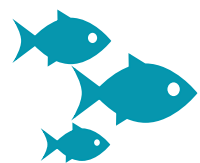
“Het jaar in cijfers en grafieken”

U hebt in dit jaarverslag kunnen lezen en foto's kunnen bekijken over de hoge instroom, de vele vergunninghouders in onze opvang en bijvoorbeeld over de inzet van onze medewerkers. Naast woord en beeld zeggen ook cijfers en grafieken soms veel.

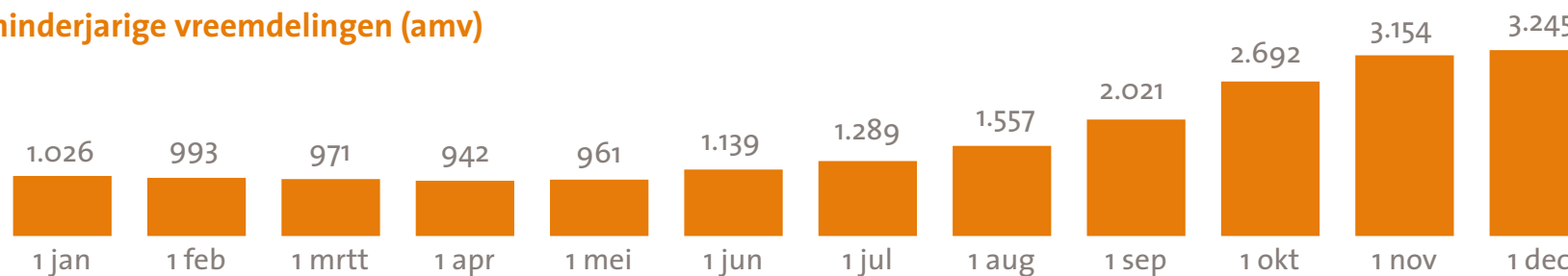
Hoofdstuk Cijfers

U treft hier ondermeer cijfers over de asielinstroom en het aantal personeelsleden bij het COA aan. In onze Financiële Verantwoording 2015 (gepubliceerd op onze website www.coa.nl) kunt u onze volledige verantwoording aan onze opdrachtgever teruglezen.

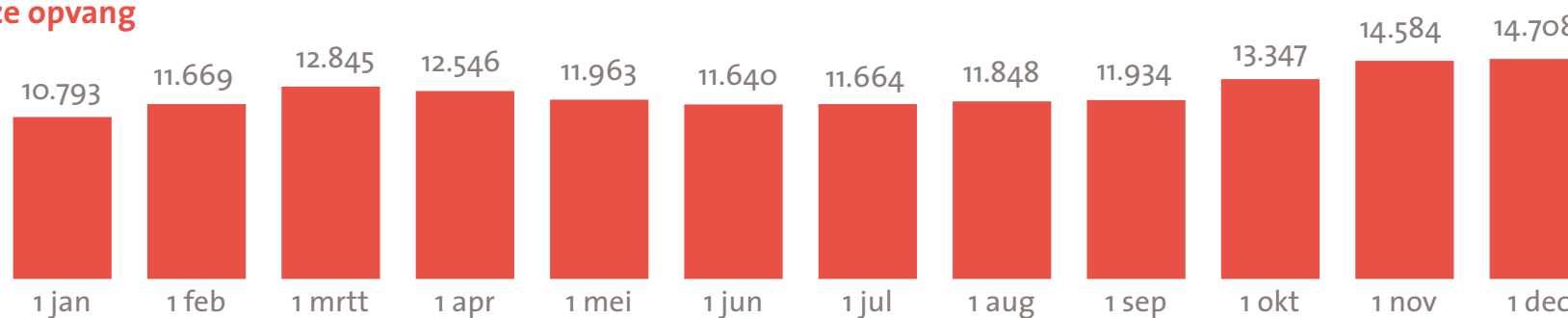
De instroom in de centrale opvang van het COA

Bezetting alleenstaande minderjarige vreemdelingen (amv)

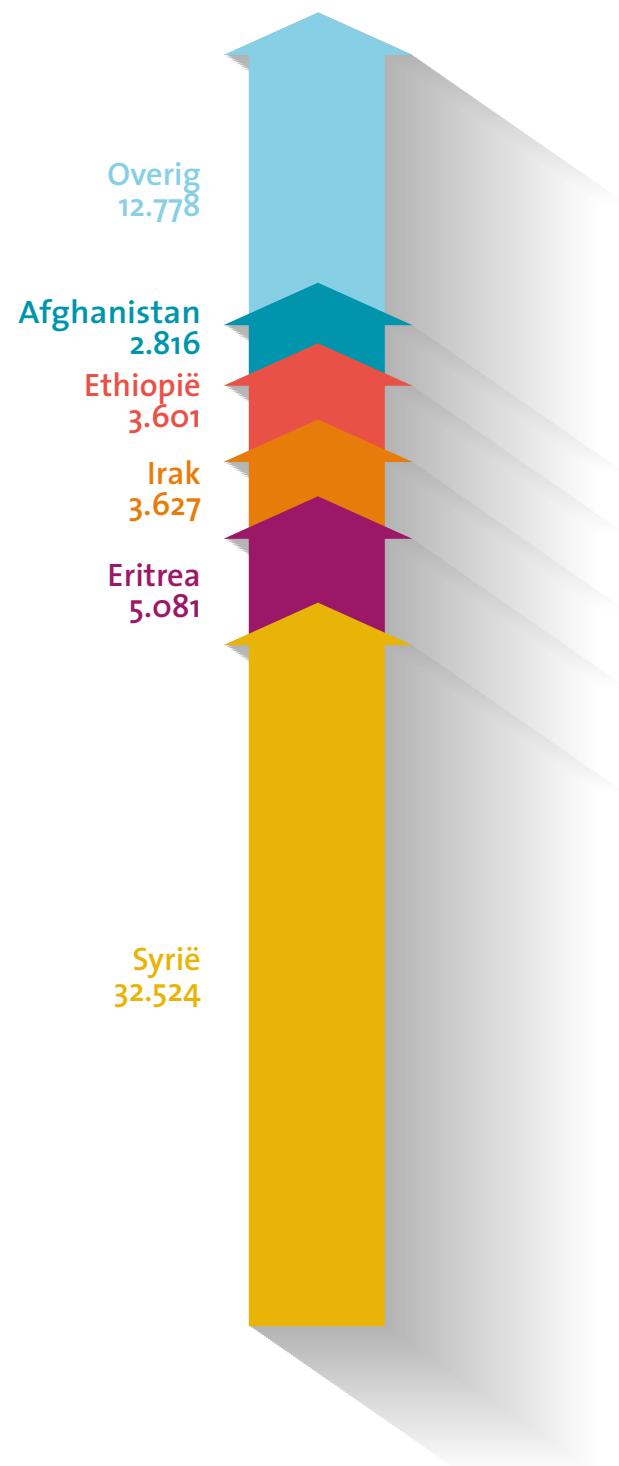

Vergunninghouders in onze opvang

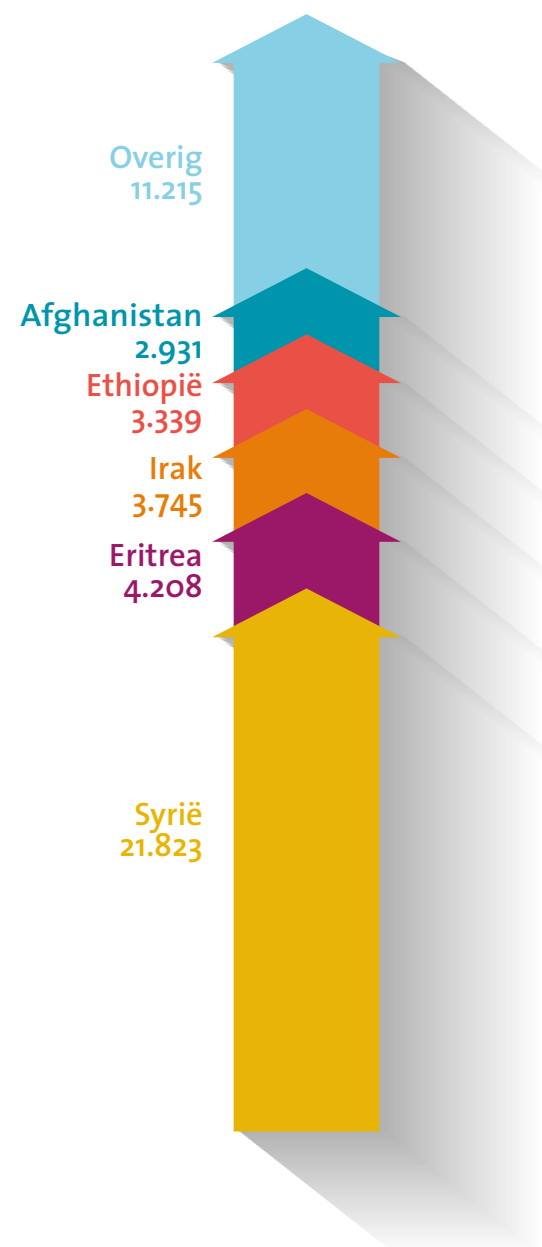

Top 5

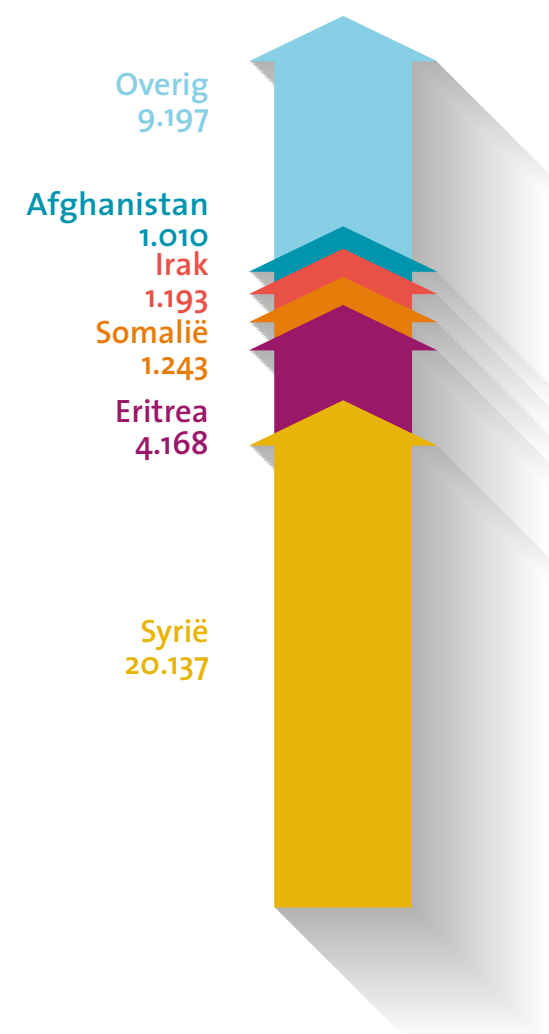
instroom 2015

bezetting 2015

uitstroom 2015

In 2015 nieuwe- of heropende COA-locaties

Gedurende 2015 zijn nieuwe locaties geopend of heropend. In een aantal gevallen konden eerder gesloten COA-locaties weer beschikbaar gemaakt worden voor het opvangen van bewoners, maar er zijn ook diverse locaties geopend na intensief overleg met een groot aantal gemeentes. De nieuwe en/of heropende locaties zijn:

Aalden (RMC)	Heerhugowaard (POL)
Aalten	Hengelo
Alphen ad Rijn (POL)	Hoenderloo (RMC)
Amsterdam	Holten (RMC)
Apeldoorn (POL)	Hoogeveen (+POA+ POL)
Arnhem (POL)	Leeuwarden WTC (POL)
Assen	Leiden (POL)
Beekbergen (RMC)	Nieuw Milligen (RMC)
Borculo (AMV)	Nijmegen Heumensoord (POL)
Brunssum (POL)	Ootmarsum
Den Haag	Oranje (+POL + POA)
Den Helder Doggershoek	Rosmalen (POL)
Den Helder Doggershoek (POL + POA)	Slochteren (POL)
Den Helder Maaskamp (+POL+POA)	Terneuzen
Deventer (POA + POL)	Tilburg
Doetinchem (POL)	Vaals (RMC)
Duinrell (POL), Wassenaar	Velp (AVO)
Ede (+ POL)	Vierhouten (POA)
Eerbeek (RMC)	Putten (RMC)
's-Gravendeel	Reuver (RMC)
Groningen (POL)	Weert (POL)
Grou (POL)	Zaandam-VP (POL)
Haarlem	Zaanstad (POL)
Hapert (RMC)	Zeist (POL)

Crisisnoodopvang in gemeenten

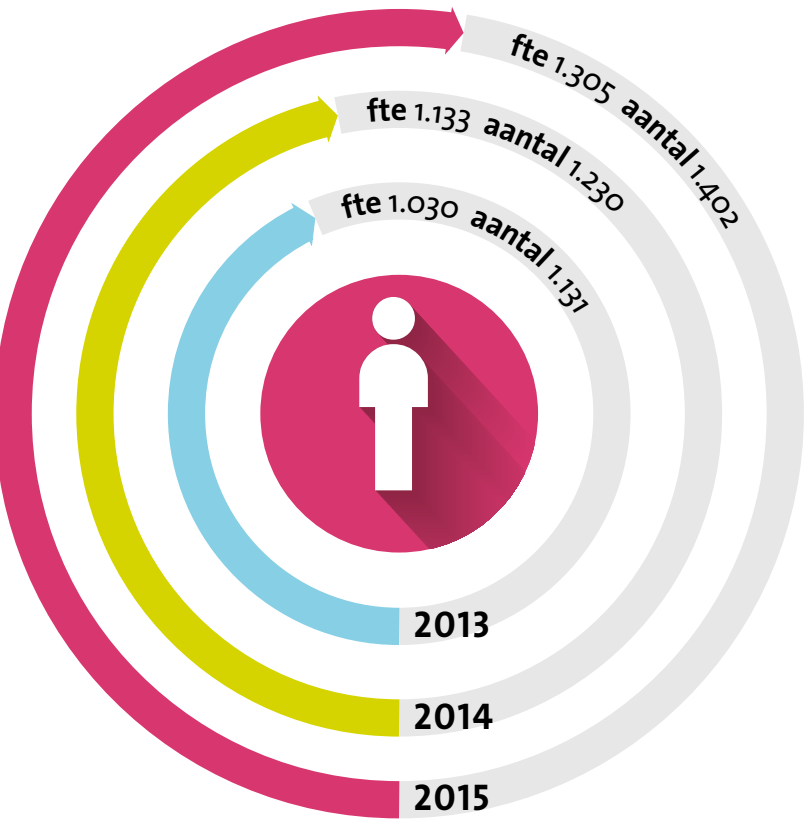
Alblasserdam
Amersfoort
Amsterdam
Breda
Crailo
De Bilt Maartensdijk
Den Burg
Dinkelland
Dordrecht
Duiven
Epe
Gerkenklooster
Haarlemmermeer
Hellendoorn
Hendrik Ido Ambacht
Hillegom
Houten
IJsselstein
Kampen
Kollum
Krimpen ad IJssel
Laren
Leerdam

Leidschendam
Lelystad
Medemblik
Molenwaard/Bleskensgraaf
OostGelre
Oud Beijerland
Peel en Maas/Baarlo
Schagen
Sliedrecht
Tubbergen
Ureterp
Valkenswaard
Veenendaal
Voorst
Workum
Zeist
Zuidplas Nieuwerkerk
Zutphen
Zwijndrecht
Boxtel
Heusden
Winterswijk

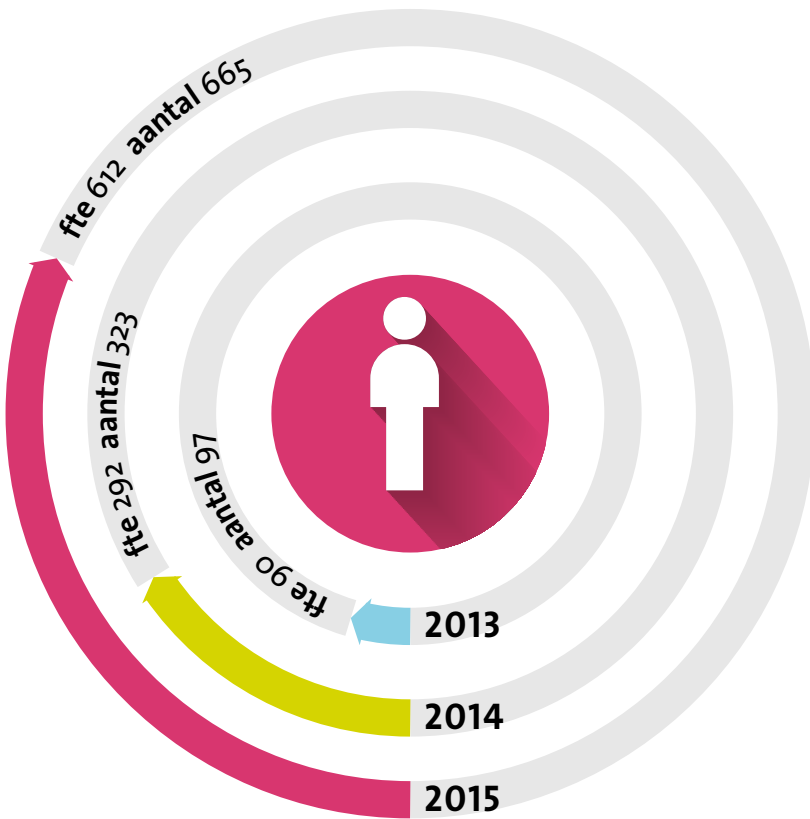

Personeel

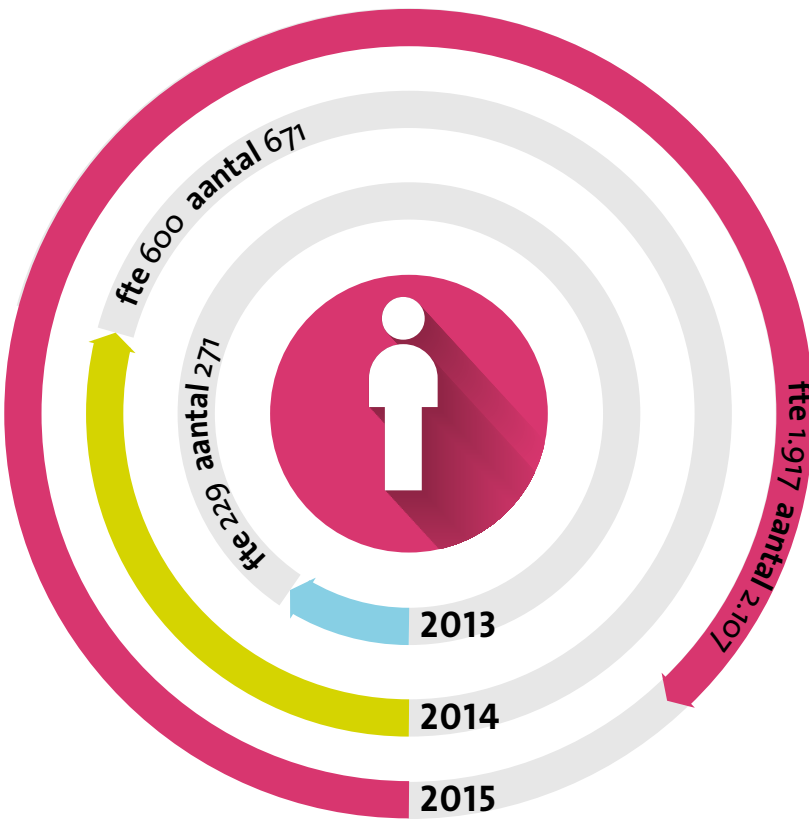
COA-personeel vast dienstverband

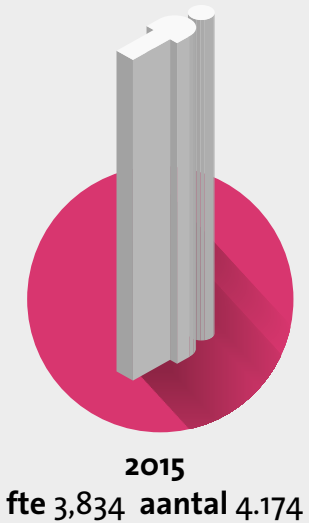
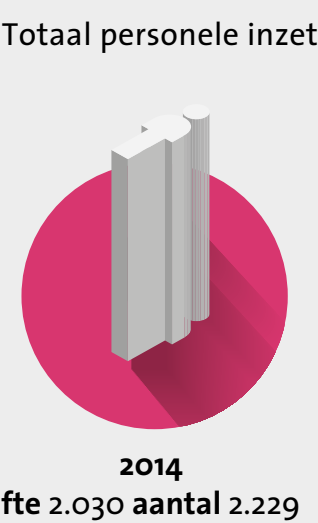
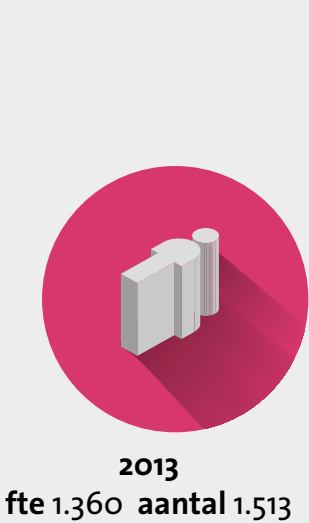
COA-personeel voor bepaalde tijd

Externen en uitzendkrachten

Totaal personele inzet

Uitgave

Centraal Orgaan opvang asielzoekers (COA)

Teksten

(Eind)redactie: Pieter Kolff (unit Staf)

Tekstbijdragen: Isabel Timmers, PIM/Tekst & Uitleg

Fotografie

Rick Keus (cover, 2, 7, 8, 16, 25, 26, 31, 36, 41, 42, 43)
ANP (3)

Pieter Kolff (3, 4, 9, 13, 18, 20, 29, 38, 45)

Jan Schreeder (11, 12, 14, 15)

Inge van Mill (19)

Jonathan Vos (22, 23)

Nicolien Rengers (27, 28)

Robert Oosterbroek (35)

BNR (37)

Ontwerp

Uit de Kunst! Rotterdam

April 2016

Met dank aan iedereen die een bijdrage heeft
geleverd aan de totstandkoming van dit
jaarverslag

Niet van alle foto's zijn bronnen of publicatierechten
achterhaald. Niets uit deze uitgave mag zonder
toestemming van de redactie voor andere publicaties
worden gebruikt. redactie@coa.nl